

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következéskor 16 fillér.

Nyitótér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, december 14.

Mai számunk főbb közleményei:

- Megszavazták az Indemnitást.
- Politikai üldözés Marosvásárhelyen.
- Munkában a parlament.
- Egy férj — két feleség.
- A kaland.
- Aki csak szénát eszik.
- Az orosz börtönök rejtelmeiből.
- Tarkaságok.

Bucusu a közgyűléstől.

— Beszéd, amelyet holnap nem mondanak el. —

Arad, december 13.

Mikor a parlamenti képviselő megbukik, akkor rá nézve teljesen véget ér a parlamenti szereplés. Nekünk, bukott városatyáknak a letörés után még egy alkalmunk van az életre. Novemberben megbukunk, de a jogunk kiterjed a decemberi közgyűlésre; ha kedvünk van, még egyszer leülhetünk a nádfonat-betétes padsorokba, meghallhatjuk Vannay Gyula szavából, hogy mennyi községi adónak leírása vált szükségessé s ha a sors különösen kedvez nekünk, szavazhatunk is a fölött, hogy valamely telek eladassék-e vagy sem, kivonulhatunk a közgyűlés előtt való szobába, a mely egyszerre: előcsarnok, ruhatár, dohányzó, társalgó és intim tanácskozó is — azután belesülyedünk a nirvánába. Olyan ez a bukás után való szereplés, mint a mikor a meg-

ölt kigyó levágott farka tovább él. Hát az is élet?

A mikor a törvényhatóságtól bucsut veszek, ünnepélyesen és őszintén kijelentem: nem sajnálom a választ. O, ne tessék közbeszólni. Az, hogy megbuktam, az fájt; de hogy nem lehetek városatyá, az nem kedvetlenít el. A kik bejöttek, azoknak nem az esik jól, hogy módjuk lesz a város közügyeivel foglalkozni, hanem az a dicsőség, hogy bejutottak. Tehát náluk is, nálam is hiúság dolga ez; ők büszkéek a népszerűség eleven bizonyítványára, én pedig, — nem, én se vagyok hajlandó a népszerűtlenségemnek betudni, hogy megbuktam, ellenben bosszantott, hogy ügyetlen voltam, becsapattam magam, komolyan vettem a választók ígéretét és a velem paktáló becsületszavát, — ezen túl nincs semmi.

Fájna a bucsuzás, ha elmondhatnám: az „uralkodásom“ hat esztenedeje alatt sikerült egyszer, egyetlen egyszer valami szépet tennem a közgyűlésen. S hogy nem sikerült, nem rajtam mulott. Nem kívántam korszakot jelentő reformnak apja lenni, nem akartam a szónokok dicsőségéből élvezni; egyetlen egy olyan közgyűlésre vártam, a mikor azt mondhasam: no, a mit tettem, az igazán jól esett a lelkemnek.

Nem volt ilyen. Az volt talán a szép, a mikor kétségbeesetten ellene voltam valaminek, de nem szabadot

szólni, mert ezzel kellemetlenséget okoztam volna annak a főhivatalnoknak, a kivel mindennap találkozom, a kit tehát körülbelül barátomnak kell tekinteni. Buzgott bennem az igazságérzet, ezután azt gondoltam: „a dolgon úgy se változtathatok: minek bősztsem föl magam elleneztez embert, aki olyan bizalomteljesen a szeretettel köszönt, ha lát?“ Vagy azt nevezzem szép alkalomnak, amikor mindannyian hevesen dörögtünk a kiadások szaporítása ellen, s mégis mi hoztuk javaslatba vagy öt tisztviselő pótlékát és külön járandóságát, mivel mindaz öt megkörnyékezett, s nem tudtuk addig lerázni a nyakunkról, amíg meg nem ígértük, hogy a kérévényüket protezsáljuk? Arra legyenek büszké, hogy a tenger aszfaltozás ellen dühöngve, magam követeltem aszfaltot az egyik két házas utca számára, mert véletlenül mind a két utcában egy-egy nagyrokonságu választóm lakik? Vagy amikor a koalíciós politika kavart valamely tárgyat a közgyűlésbe s az ellen tilos volt opponálni, mert az halmozott hazaárulást jelentett?

Megalkuvás, azután fásult tudomásul-vevés volt az egész városatyaság nekem is, meg azoknak is, akik velem voltak és részben velem buktak, részint győztek, hogy a siker öröme után ezt a színtelen, sötét szereplést folytassák. Azt mondják, a házasság is csak ilyen megalkuvások

Hol az igazság?

Irta: Biró János.

Boross István földbirtokos egy napon hatalmas helyzetben lelte a feleségét Palásty Imrével, a szomszéd földbirtokossal. Az asszony ijedt arcát, a férfi zavarát látva, egy pillanat alatt tisztában volt a dolgokkal. A vérmes ember esseveszett dühre gerjedt. Vérben forgó szemekkel egy vadászfegyvert kapott le a falról. A fegyver töltetlen volt; két kézre fogta a csövét és úgy rohant Palástyra.

Az egész jelenet egy pillanat alatt történt. Palásty a szoba közepén állott mozdulatlanul, az ajtó el volt zárva előle. Állott mozdulatlanul s az izgalomtól merev arccal várta a csapást, amiről bizony tudta, hogy őszetóri a koponyáját. Boross félelmes erejű ember volt.

De nem sujtott le, Palásty látszólagos nyugalma megállásra készítette. Magállott — egy lépéssel előtte, félelmes, szakgatott libegéssel. Aztán eldobta a fegyvert és felemelt kézzel az ajtó felé mutatott, emes pedig meglepetve a nem várt fordulattól, arra indult. Közben egy oldalpillantást vetett Borossra. Az asszony

már ekkorra teljesen közönyös arccal ült a pamlagon s ez megnyugtatta egy kevésre.

Elbagyta a szobát és zavart lelki állapotban hazafelé indult. Tudta, hogy mi következik ezután: egy párhaj súlyos föltételekkel, amelyben meghal valamelyikük. Ezzel a gondolatnál, hogy valamelyikük meghal, megállapodott. Milyen végtelen igazságtalanság volna, ha Boross pusztulna el. Pedig nem szeretete Borossat. Iszákos, erőszakos ember volt és csak a szomszédság hozta őket közel egymáshoz. Kis városban éltek és ő, a nőtlén fiatalember, más társaság híján, átjárt néha hozzájuk. Ezze ágában sem volt viszonyt kötni az asszonnyal, a társaságát nem kereste és nem is udvarolt neki. Ma mégis a karjai közé vetelte magát.

Milyen tudatosan, milyen asszonyi ravasszággal cselekedett. Előbb a férjére panaszkodott, azután szerencsétlen sorsáról beszélt, majd sirt és a mikor gyengéden vigasztalta — a karjaiba vetette magát. Most, egy órával később tisztában volt vele, hogy csak azt akarta az asszony, azért panaszkodott, azért sirt. Undorral gondolt vissza arra a jelenetre.

Palásty arra gondolt, hogy egy-két nap mulva pistolylyal a kezében áll majd szemközt

a megosalt férjjel, aki bizonyosan rajta lesz, hogy őt megölje.

Előre képzelte magát az erdő tisztására, ahol megállanak majd egymással szemben, Boross gyilkos szándékkal, ő meg az életét oltalmazva. Amaz céloz majd rá bizonyosan és ő... tud-e rácsúzni, rálőni, a helyzet szörnyű igazságtalanságát érezve. Megjúdca e hát ölni Borossat.

Megdöbbenve konstataulta, hogy haboz a felelettel. Egyre azt hajtogatta magában, rálővök én is, megölöm, hogy engem meg ne öljön, de tovább is úgy érezte, hogy képtelen megtenni, hogy becsutelen gazember lenne, ha Borossat megölné.

Egyre tisztábban, egyre p rancsolóbban érezte, hogy nem szabad Borossat megölnie, mert az igazság annak részén van. Kerreki, tulzottan becsületes gondolkozása győzött. Megfogadta erős elhatározással, hogy meghal inkább, de nem lö Borossra.

... A segédek két napig tárgyaltak, míg megállapították a feltételeket. Háromszori golyóváltás huszonöt lépésről, 5-5 lépés avanszával, a pisztolyok vont csövüek. Így kívánta Boross.

Amíg a tárgyalások folytak, Palásty nyu-

sorozata. Nos, a városatyaságot talán csak azért nem dobják olyan könnyen el, mint a feleséget, mert a városatyaságot minden hat évben újra kell meghódítani, a feleséget pedig nem. De a házasságnak legalább a születő gyermekek adják meg a vigasztalását; a városatyaságnak, a városatyák és a közélet frigyének nincsenek egészséges gyümölcsei, sőt egyáltalán nincsenek gyümölcsei.

Isten veletek, hallgassátok meg egészséggel a polgármesterhavi jelentéseit és Kovács Vince tanácsnoki előadmányait. Isten veletek, — három évig, a mikor megint föllépek. Csodálkozok ezen? Hogy ennyire lenyilatkozom a városatyai hivatást és — mégis? Természetes. A közgyűlési szerepléssel tisztában vagyok, arra nincs egy csipet étvágyam. De azt a gyönyörűséget nem engedhetem el magamnak, hogy megmutassam, ha akarok, hát be tudok jutni! A városatyák kilenc-tizedrészénél — no ismerjétek be! — ez a titka a föllépésnek, a jelöltetésnek, az ön-kortekedésnek, szóval annak az erélyes, de érthetetlen vágyának, hogy valaki törvényhatósági bizottsági tag óhajtson lenni.

Az osztrák kormányválság Bécsből jelentik: A lengyel klub holnap teljes ülést tart, amelyen Bienert báró iránti szimpátiájuknak fognak kifejezést adni. Glombinszky elnök azt az óhajtását fogja kifejezni, hogy Bienert az új kormányban is élén legyen.

Éjjel jelentik Bécsből: A kabinetválság még mindig tart s valószínű, hogy újév előtt nem is ér véget. Újévig együtt marad a parlament, amely a házszabályrevíziót és a szerb kereskedelmi szerződés becikkelyezését tárgyalja. Ez utóbbi elé egyetlen párt se gördít akadályt.

godtan, férfias méltósággal készült a halálra. Elkészítette a végrendeletét és teljesen megbátározott az elmúlás gondolatával. Csak egy dolog nyugtalanította egy kevésbé: Borossné. Hátha mégis szerette őt az asszony, hátha nemcsak unalomból, vagy érzékiségéből vetette magát a karjaiba. Hátha? ... A második napon már efelől is nyugodt volt. Levelet kapott Borossnétól. Egy mondat volt az egész és így hangzott:

— Férjem megbocsátott, őt pedig gyűlölöm, mert bűnre csábított.

Megvető mosolylyal dobta el a levelet és Borossnéval nem foglalkozott többé. Az elmúlás gondolata sem okozott fájdalmat neki csak mély melankoliával töltötte el.

A párbaj reggelén gyalog indult ki az erdőbe. Fél óra hosszat ült egy fatörzsön, ameddig a halálos színjáték többi szereplői is megérkeztek s ezalatt a félóra alatt önmagát vizsgálta. A félelemnek nyomát sem érezte és elhatározása, hogy nem löv Borossra, erősebb volt mint bármely pillanatban.

A szokásos ceremóniák után szembeállították őket egymással és a vezetőség megadta a jelt azután a másodperceket kezdte számlálni. Tíz másodperc volt a célzási idő.

Boross lövésre emelt pisztollyal tett őt lé-

Megszavazták az indemnitást.

— A képviselőház ülése. —

Távíratilag tudósítás.

Budapest, december 13.

Néhány nappal ezelőtt még arról beszéltek, hogy az ellenzék meg fogja obstruálni az indemnitási javaslatot, ma azonban a Ház a javaslatot váratlanul letárgyalta és el is fogadta. Az ellenzék nemcsak hogy a vita folytatásában nem vett részt, hanem az ülésen se jelent meg. Mindössze hét ellenzéki képviselő volt jelen a mai ülésen.

Az indemnitás után az Adria hajóstársasággal kötött szerződés becikkelyezéséről szóló javaslat került tárgyalásra. A javaslatnál mindössze egy szómonk szólalt fel, az is munkapárti. Így azután hamarosan áttérhettek a bitumenekről és kálisókról szóló javaslat tárgyalására, amelynek folytatását holnapra halasztották.

A mai tanácskozás egyébiránt Polónyi határozati javaslatai feletti vitával indult meg, amely azonban a részvétlenségbe fulladt, amint hogy a részvétlenség és érdektelenség jegyében folyt le az egész ülés is.

Berzeviczy Albert elnök a képviselőház mai ülését negyed tizenegy órakor nyitja meg. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az elnök Liposey Ádám képviselő elhalálozását jelenti be. Szép szavakban emlékezik meg az elhunyt érdemeiről s indítványára a Ház jegyzőkönyvében ad kifejezést részvételnek. Több elnöki előterjesztés után az indemnitási törvényjavaslat részletes tárgyalása következik. Az első szakaszhoz több felszólaló nincs s így az elnök Polónyi Gézának adja meg a szót ellenindítványának, illetve határozati javaslatának megokolására. Polónyi kéri az elnököt, világosítsa fel aziránt, vajjon kitérhet-e a részletes tárgyalás során a pénzügyi kormányzat bírálsára.

Berzeviczy elnök nyomban szolgál felvilágosítással és kijelenti, hogy az indemnitás tárgyalásánál szokás a kormány ténykedésére kiterjeszkedni és az általános vita során a pártok álláspontjait indokolni. A részletes tárgyalásnál azonban más eljárás van. Szokás a címnél az

általános vita során elhangzott kijelentésekhez reflexiókat fűzni, a részletes tárgyalás során azonban oly általános és széles mederben folyó felszólalás, mint az általános vitánál, nem fellel meg a házszabályok által előírt tárgyalási menetnek.

Polónyi Géza köszönettel veszi tudomásul az elnök kijelentését. Benyújtott ellenindítványának csak egyik részét kívánja megindokolni. Az 1911-ik évre szóló költségvetés tárgyalásának napirendre tűzése előtt felkéri a pénzügyminisztert, hogy az 560 millió járadék kibocsátására kapott meghatalmazásának végrehajtásáról és ennek kapcsán tett hitelműveltre vonatkozólag világosítsa fel a képviselőházat és tegyen jelentést az átvevő pénzcsoporttal megkötött megállapodásnak feltételeit tartalmazó okiratokról. Az állam üzleti titkai nem képezhetnek államtitkot s ha a pénzügyminiszter erre vonatkozó jelentését megteszi, szívesen visszavonja indítványát. A francia kormány a Rothschild-pénzcsoporttal a magyar kormány vélt megbízatása alapján hivatalosan közölte az államkölcsön feltételeit.

A Ház többsége az első szakaszt elfogadja, a Polónyi Géza és 17 társa által benyújtott ellenindítványt és határozati javaslatot azonban nem fogadja el.

A második és harmadik szakaszt változatlanul fogadják el s ezzel a törvényjavaslatot letárgyalják.

Ezután az „Adria” tengerhajózási társasággal kötött egyezmény becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása következett.

Lóvay Lajos báró előadó rövid beszédben hangsúlyozza a szerződés szükségességét. Ajánlja a javaslat elfogadását.

Az általános tárgyalásnál

Cserny Károly kéri a Házat, hogy az Adria üzleti működése iránt legyen elismeréssel. A társulat alkalmazottainak érdekeire vonatkozóan kéri a kereskedelemügyi minisztert, hogy legyen tekintettel a hajószemélyzet helyzetének javítására.

A törvényjavaslatot általánosságban elfogadják. A részletes tárgyalásnál nem volt észrevétel s a javaslatot így a Ház részleteiben is elfogadta.

pést előre és keményen oélzott. Palásty fel sem emelte pisztolyát. Állott mozdulatlanul és maga előtt is megdöbbsé nyugalommal várta a halált. Éppen az utolsó, a tizedik másodpercben dördült el a Boross fegyvere és Palásty füle mellett hallotta elsivítani a golyót.

A golyó fűlértő fűtys óriási átalakulást idézett elő benne. Előbbi dermedtsége megszűnt, valami félelmes izgatottság lépett helyébe. A szíve egyszerre oly erővel dobogott fel, hogy szinte a torkában érezte a lüktetését.

Amíg a Boross pisztolyát töltötték, lett volna egy kevés ideje a gondolkodásra is, de a napok óta magába szuggertált gondolat e nehéz percben is tartotta magát. Egyik segéde lépett hozzá és figyelmeztette:

— Lőjj hát te is!

Ő meg azt gondolta magában, milyen gazember lennék, ha megölném Borossat. Újból felállították az ellenfeleket s Palásty nem iogadózott még most sem.

Mikor újból felállottak, Boross gunyosan, megvetően mosolygott feléje, — ugylátszik gyávaságnak vélte Palásty magatartását — és a szemében, zavaros, vérszín erekkel behálózott szemében gyilkos vágy tüzelt. A megvető mosolygástól, a gyilkos szemektől Palásty hátán végig fu'ott a hideg, azután dühös lett egy kissé és mikor ellenfele megindult a barriére

felé, azt gondolta magában: ha meghalok, ne mondják felőlem, hogy gyáván haltam meg. Ment ő is előre.

A vezetőségét, az ötödiket olvasta már, amikor megállott és Boross felé tekintett. Belelátott a pisztolya csövébe. Ezután nem tud világosan számot adni róla, hogy mi történt. Az agya megszűnt működni, emberi indulatait mind letiparta, megsemmisítette az ösztön, az élethez való ragaszkodás mindent letiprő, legázoló ösztöne. Megvolt két másodperc alatt és az ő fegyvere dördült el előbb. Azután csend lett...

Mikorra eloszlott a füst, Boross ott rángatózott a pázsiton. A száján hatalmas csomókban bugyogott elő a vér és megdöbbsé arccal hajoltak fölébe a segédek, az orvosok.

Palásty még mindig kezében tartotta a fegyvert állott mozdulatlanul. Odalépett hozzá valaki:

— Kérj tőle bocsánatot, öt perc alatt meghal!

Palásty úgy hallotta a szót, mintha messziről, nagyon messziről jött volna, azután egész testében összerendezte. És visszaért eszméletének az első gondolata ez volt:

— Gazember, becsutelen gazember vagyok... de élek!

A folyékony és gázemű bitumentekről szóló törvényjavaslat tárgyalásánál

Kenedi Géza előadó kéri a házat, hogy a kálisókról szóló javaslatot általánosságban egyeztesse.

A Ház ehhez hozzájárul.

Elnök bejelenti, hogy a pénzügyminiszter Wallner Aladár miniszteri tanácsost nevezte meg szakértőül.

Kenedi Géza előadó az állami monopóliumok fontosságát itmerteti. A törvényjavaslatok a petróleumtermelést fokozni lesznek hivatva és ezért elfogadásra ajánlja a közgazdasági szempontból fontos javaslatokat.

Désy Zoltán: Az államnak joga van monopóliumokat behozni és eltörölni, újabb pénzügyi forrásokat nyitni, ha az közérdeket képez. A szőnyegen forgó javaslatnál megállapítható, hogy az közérdek. Az állami kiadások napról-napra emelkednek, tehát új jövedelmi forrásokra van szükség. A javaslatot örömmel fogadja, mely a szociális kérdést van hivatva részben megoldani. Olvasta az amerikai „Szabadság” című lapban néhány száz kivándorló nyilatkozatát, mely szerint azért vándoroltak ki, mert itthon kereset és nincs munka, visszajönnek akkor, ha lesz kereset és lesz munka. Minthogy ezen javaslat oda tendál, hogy munkás tömegeket van hivatva foglalkoztatni, tehát szociális gyakorlata, haszna van, a javaslatot elfogadja.

Ezután szünet következett.

Szünet után Sztéryni József a koalíciós kormány volt államtitkára az ország pénzügyi helyzete szempontjából foglalkozik a javaslattal és annak várható hasznával. Az államháztartásnak már a közel jövőben olyan terhekkel, a kiadások akkora emelkedésével kell számolnia, melyekkel megfelelő bevételi források nélkül nem lehet megbirkózni. Mint ilyen új jövedelmi forrás, óriási fontosságú a tervezett állami monopólium. Nyakunkon az agkori és a rokkant munkásbiztosítás a 7-800 milliónyi vasúti beruházások, a véderő fejlesztésének és a kulturális kiadásoknak terhe. Örömmel üdvözlí azt a megállapodást, mely a gazdák és a kormány között a földtulajdon megváltásának dolgában létrejött. A földgáz tekintetében nem táplál tulságos illúziókat. Az iparfejlesztés terén várható haszna ennek a monopóliumnak nem pótolhatja az iparfejlesztés egyéb eszközeit. Különösen a vizierők kihasználását ajánlja a pénzügyi és a földművelésügyi kormányok figyelmébe. A javaslatot elfogadja.

Eszterházy Mihály grófnak a Ház megadta az engedélyt arra, hogy beszédét holnap mondassa el.

Ezzel az ülés véget ért.

MULATSÁGOK.

(=) Kereskedők Szilveszter-estéje. Az Aradi Kereskedők Köre az előző évek sikereiről emlékeztetve Szilveszter-estét az idén is megtartja. Az estély Központi szálló nagytermében. december 31-én lesz a annak bevezető műsorát az alkalommal különösen érdekes, szinte szenzációsan új számok fogják tarkítani. A mulatság tiszta jövedelmét az aradi kereskedők háza építési alapjának gyarapítására fogják fordítani. A rendező bizottság a legközelebbi napokban küldi szét az estély meghívóit.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomása)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — —	151
Nyomda	— — —	151

Politikai üldözés

Marosvásárhelyen.

— Felfüggesztett rendőrfőkapitány. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 13.

Ugy látszik Erődy Sándor főispán távozásával nemcsak hogy nem szűntek meg a botrányok, hanem még szélesebb körre terjedtek. A jó marosvásárhelyi urak úgy vannak, mint az egyszeri gyerek, akit hiába csitítottak, nem akarta abbahagyni a sírást. Kinálgatta az anyja cukorral, játékkal, minden jóval, de a gyerek csak sírt.

— Hát mit akarsz? — szól az anyja türelmét veszve.

— Bőgni akarok, mondta a gyerek és — bögött tovább.

Marostordában pedig akárki legyen a kormányon és akárki üljön a főispáni széken, botrányoknak kell lenni.

Erődy eltávozott a vármegye éléről, de a hétfői közgyűlés újabb botrányt vetett felszínre. Varga Lajos dr. főkapitányt felfüggesztették állásától. Nyíltan beszélnek a városban, hogy ennek a felfüggesztésnek egyrészt politikai háttere van, másrészt oka a főkapitány és a polgármester között fenálló ellentét.

Az újabb botrányra vonatkozólag a következőket jelentik Marosvásárhelyről:

Erődynek főispáni állásáról való lemondásával sem állott helyre a városban a béke. Tegnap a város köztörvényhatósági bizottsága közgyűlést tartott, amelyen Varga Lajos dr. főkapitányt állásától felfüggesztették azzal a megokolással, hogy a rendőrségnél megejtett hivatali vizsgálat, amelyen Hofbauer Aurél polgármester-helyettes, Bodola Ferenc dr. tiszti főügyész mint kiküldött vizsgálóbiztosok vettek részt, apróbb szabálytalanságokat konstatált. A felfüggesztésnek egyik oka az is volt, hogy a főkapitány a vizsgálóbiztosoknak egy bünygyi akta előmutatását megtagadta arra való hivatkozással, hogy a megejtendő nyomozásra való tekintettel az aktákba való betekintést senkinek sem engedi meg. A városban általánosságban azt hiszik, hogy a főkapitánynak üldözése politikai okokra vezetendő vissza, mert Varga Lajos dr. főkapitány a többi városi hivatalnokokkal ellentétben Erődy volt főispán installációján megjelent és a főispán rendeleteit végrehajtotta. Szóval Varga dr. híve volt Erődy főispánsnak.

Még a főispán hivataloskodása alatt Bernády György dr. polgármester kezdeményezésére a tisztikar Varga dr.-t bojkottálta. A főkapitány és a polgármester között fennállott ellentétet növelte még az is, hogy a főkapitány a polgármester egyik kedvelt hivatalnokát okirathamisítás, csalás és sikkasztás miatt letartóztatta. Attól az óráról fogva, hogy Erődy főispán hivatalát elhagyta, Bernády polgármester mindazon hivatalnokok ellen, kik a volt főispán hívei voltak, könyörtelenül járt el.

Közben egy érdekes eset fordult elő. Bernády polgármesternek tudomására jutott, hogy a rendőrség bünygyi osztályába ellene két följelentés érkezett, mely ügyekben a rendőrség ellene nyomozatot indított. A munkapárt hivatalos lapja a „Székely Napló” szerint az egyik följelentés zsarolással és megvesztegetéssel vádolja a polgármestert. A polgármester, hogy a följelentés tartalmáról tudomást szerezzen, hivatali vizsgálatot rendelt el a rendőrségnél. Varga főkapitány már az első följelentés bemutatását is megtagadta a vizsgálóbiztosoknak, utalással arra, hogy az ügy nyomozás alatt áll és ezért a törvény értelmében az iratok megtekintését nem engedheti meg. Erre a vizsgálóbiztosok eltávoztak és jelentést tettek az esetről

a hétfői közgyűlésnek, amelyen Ugron Gábor dr. volt főispán indítványozta a főkapitány felfüggesztését.

Fenyvesy Soma dr. volt orsz. képviselő nyomatékosan elleneste a felfüggesztést, már csak azért is, nehogy a dolognak politikai boszu színezete legyen, de különben is szerinte a felfüggesztésre nincs ok. A titkos szavazásnál 321-en Ugron indítványa mellett, 12-en ellene szavaztak. Ugyanezen ügyből folyólag Oroszlán Endre dr. és Szathmáry Géza dr. rendőrfogalmazók ellen is elrendelték a fegyelmi vizsgálatot.

Varga főkapitány felfüggesztése városzerte nagy szenzációt keltett. A közgyűlés után a város előkelőségeiből álló polgárság értekezletre jött össze, amelyen elhatározták, hogy monsire deputációt menesztenek a belügyminiszterhez, hogy a miniszter előtt bebizonyítsák, hogy itt politikai üldözés esete forog fenn.

Az orosz börtönök

rejtelméből.

— Forronganak a rabok. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 13.

Hogy az oroszországi börtönökben nem valami humanusan bántanak a rabokkal az köztudomású. A fegyvereknek, különösen azoknak, akiket politikai bűnökért ítéltek el, nagyon sok szenvedést kell elviselniük, mert a börtönigazgatók testi fenytés jogával is fel vannak ruházva.

Utóbbi időben azonban valósággal hihetetlen hírek jelentek meg a külföldi lapokban azokról a sanyargatásokról, amelyek a szerentusi és vologdai börtönökben a rabokat utóbbi időben többször lázadásba kergették.

A börtönökben történekről hivatalosan cáfolatot adtak ma ki Péterváron, de ez a cáfolat már magában véve is elég bizonyíték arra, hogy az orosz börtönökbe még mindig nem hatolt be a humanitás felvilágosultsága.

A hivatalos cáfolat ugyanis a következőket mondja:

A börtönigazgatóság azt az értesülést nyerte, hogy a forradalmi szervezet nagy pénzüsszeget gyűjt arra a célra, hogy a politikai foglyok tömeges szökését keresztülvigye, különösen a Nercsinszk kerületben, a hol Szerentusz is van. A szerentuszi fogházban az egyik kényszermunkára elítelt egy postacsomagban nagy mennyiségű mérget kapott, nyilván arra a célra, hogy a felügyelőt és a fogházőrséget megmérgezze. Egy másik elítelt Szaszanov ételnemű között egy könyvet kapott, a melyben 5000 rubel volt elrejtve.

A vizsgálat megállapította, hogy a pénz néhány politikai elíteltnek kiszabadítására volt szánva. Ezek a tények arra indították a felügyelőt, hogy Mercsinszkben a fogházak őrsését megerősítsék és a foglyok érintkezését a külvilággal megakadályozzák. November 10-én a szerentuszi fogházfőnök a szabályzat alapján elrendelte két fogoly testi megbüntetését. Tiltakozásul ez ellen a foglyok felválták fűdereiket. Három másik elítelt, ezek között Szaszanov morfiumot vettek be. Szaszanov meghalt. Majdnem az összes politikai elíteltet követelték a testi büntetésekre vonatkozó intézkedések eltörölését, valamint a börtön szabályzat könnyítését és elhatározták az éhség-sztrájkot.

A vologdai fogházban november 28-án a foglyok vonakodtak dolgozni és husételeket követeltek az eldirt börtönök helyett. Csak négy nap múlva, amidőn testi büntetéssel fenyegették őket, kezdték meg ismét a munkát. Az egyik

elíteltet ezekből kifolyólag szigorubb fogság alá helyezték. Csoportársai a felügyelőkkel szemben ellenállást fejtettek ki, lárnázni kezdtek és bezúrták az ajtókat. Ennek következtében 59 foglyot a fogházfelügyelő rendelkezésére megvezesztettek. Az igazságügyminiszter a tényállás megállapítására szigorú vizsgálatot rendelt el.

VÁROS ES MEGYE.

A munkapárti kör városi ügyekről. Az aradi nemzeti munkapárt ma este hat órakor, Reinhart Gyula elnöklése alatt folytatta a szerdai közgyűlés napirendjére kitűzött fontosabb ügyek megvitatását. Figus Albert jelentette, hogy a földművelésügyi miniszter az ország legelői megjavítására három millió koronát irányzott elő. A tanács azt javasolja, hogy a város kérjen ily célra egy bizonyos összeget a minisztertől. Az értekezlet hozzájárult ehhez, azzal, hogy a kellő utmutatások megadására Thaisz Lajost kéri fel, aki ily irányban országos szaktekintély. A Kossuth-park bekerítése ügyében hosszabb vita indult meg. Többféle vélemény hangzott el, az egyik nem tartotta szükségesnek a kerítést, a másik frakció a félméter magasságot sokalta, s itt a külföldi példákra hivatkoztak, mások viszont az eredeti magasság megtartása mellett érveltek. A Fehér Kereszt egyesület azt kéri a várostól, hogy a tőle tavaly megvont ezer korona évi segélyt újból utálja ki neki, minthogy ingyentej-intézményt létesít. Dörner János ismerteti részleteiben a kérdést, a mely után az értekezlet kimondta, hogy a tanács javaslatával szemben az évi segély megadása mellett foglal állást s ezen állásfoglalásnak a holnapi közgyűlésen való megindokolásával Reinhart Gyulát biztatja meg. Az Erzsébet utca tervbe vett rendezését az értekezlet nagy örömmel fogadta, majd pedig heves vita folyt a Kholer-féle teiken nyitandó új utca megnyitása felett, s ezzel az értekezlet véget ért.

A vesztőhely Aradhoz csatolása. Aradváros törvényhatósági bizottságának múlt havi közgyűlése elhatározta, hogy ismétleges helyen mozgalmat indít aziránt, hogy a közigazgatásilag Zsigmondháza községhez tartozó P. korny féle földek, amelyen a vesztőhely is helyet foglal, Aradhoz csatoltassék. Ezzel természetesen együttjárna az is, hogy a földek után járó adókat Aradváros pénztárába kellene majd befizetni, s így Zsigmondházát károsodás érné. Épen ezért a múlt havi közgyűlés kimondta azt, hogy Zsigmondháza rekompenciaképpen egyszer és mindenkorra tízezer koronát ajánl fel. A város törvényhatósága fenti határozatát megküldötte Aradvármegye törvényhatósági bizottságának azzal a kérelemmel, hogy a megye hasonló határozatot hozzon, hogy ezáltal az akció eredményre is vezessen.

A városi közgyűlés előkészítése. A tanács ma délelőtt Varjassy Lajos polgármester elnöklésével előkészítő ülést tartott, melyen a holnapi közgyűlés tárgysorozatára kitűzött ügyekben készítette el javaslatait. A tanácsi javaslatok majdnem kivétel nélkül a bizottságok által már megállapított és lapunkban ismerttetett indítványok tekintetbe vételével készültek.

Aradváros közgyűlésének folytatélagos sorrendje. Dani János vamszedő kérvénye akbé ének fel emelése iránt Özv. Meldván Mihályné kérvénye kegydíj utalványozása iránt. A magyar városok országos kongresszusának átirata a városok részére előírányzott államsegélynek felemelése tárgyában. — Özv. Vanis Gyuláné kérvénye kegydíj utalványozása iránt. — A tanács előterjesztése a zsigmondházi földek vételéből származó kincstári illeték kifizetése tárgyában. — A gyermekóráhaz-bizottság előterjesztése 1911. évtől kezdve 1000 korona tejkiosztási segély megszavazása

iránt. — A tanács előterjesztése a pénzügyigazgatóság által elő és leírt állami adónak megfelelő községi adó elő és leírása tárgyában. — A kereskedelmi miniszternek leírata a kivételes hidvémentességek engedélyezése tárgyában. — A városi tanács előterjesztése a legelők javítása tárgyában. — A városi tanács előterjesztése a szerogyházi út burkolása iránt megtartott árlejtéséről. — A városi tanács betérjeszti az 1911. évben szükséges szegényekházi és letartóztatott egyének részére szükséges kenyér, továbbá az 1911. évben szükséges bádigos, keféző, köteles, üvegezési, munka, cement, mész, fenyőfa, világító anyagok, vasanyag, festék anyag, és fertőtlenítő szerek beszerzése iránt megtartott versenytárgyalás iratait. Az 1848—49-iki honvédegyetel kérvénye az 1911. évi költségvetésben segély címén felvett 1440 koronának 2000 koronára leendő felemelése iránt. Urbányi Béla kérvénye fizetés előleg utalványozása iránt. A tanács javaslata a gör. kel. román hitközség által a Kapa utca 10. számú telek tulajdonjoga kérdésében beadott felebbezésre vonatkozólag. U. a. javaslata az országos orvosszövetségnek azon előterjesztése tárgyában, hogy a közhatósági orvost állásnak a munkaspénztár orvosi állásnál való összeférhetetlenség kimondassék.

Munkában a parlament.

— Új javaslatok előkészítése. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 13.

A politikai életnek ma az volt a legfontosabb kérdése, hogy a pénzügyi bizottság letárgyalja-e a bankjavaslatokat. Miután ez nem történt meg, a javaslat tárgyalása némi halasztást szenved, de ha más javaslat kerül is közben tárgyalásra, mihelyt a bankjavaslat elő lesz készítve, azonnal napirendre tűzik. A munkapárt értekezletén pedig máris újabb javaslatokon tanácskoztak.

Politikai távirataink ma a következők:

A bankjavaslat a Házban.

Budapestről jelentik: A holnapi ülésre egész sereg kisebb jelentőségű javaslatot és jelentést tűztek napirendre. Abban az esetben, ha a pénzügyi bizottság ma elintézte volna a bankjavaslatot, a Ház a javaslatot a sürgősség kimondásával esütörtökön kezdte volna tárgyalni, minthogy azonban a bizottság nem fejezte be ma a tárgyalást, esütörtökön a szerb kereskedelmi szerződést tárgyalják a képviselőházban.

Fővárosi tudósítók jelenti: A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután folytatta a tanácskozást, de ma se fejezték be a bankjavaslat tárgyalását. Hosszas vita közben Lukács László pénzügyminiszter többször fölészel. Nagy érdeklődés közepette jelentette ki: ha a bankjavaslatot újévig meg nem szavazzák a Ház, akkor bírál a bank-ex-lex, amely különben már két ízben volt. A bank-ex-lex mindaddig tart, amíg a banktörvény jogerőre nem emelkedik. Ez az ex-lex szükségessé teszi a osztrák-magyar banknak egyelőre a statusquo fenntartását.

Polónyi panaszkodik.

Budapestről jelentik: Az imdenítés mai megszavazása alkalmával egyetlen ellenzéki képviselő se volt a Házban. Ez a körülmény az ellenzék indolenciája keservei panaszkozássá birta Poóyit.

— Megpróbáltam mindent — siránkozott a Sasok vezére — hogy az ellenzékot felrázzam lethargiájából és ellenzéki akciót indítsak a kormány ellen. Milyen sajnálom, hogy ez a

törekvésem nem sikerült. Bármibe is kezdtem, nem volt részem az ellenzék támogatásában. Magamra maradtam minden kérdésben. Ebből levonom a tanulságot. Félre állok: történjék aminek történnie kell. Nem vagyok bolond, hogy egyedül álljak ki egy szervezett párttal szemben mely folyton lehurrog. Különben is az ellenzék részvétlenségének okát főleg abban látom, hogy a választáson erősen elvéreztek anyagilag és nem tudnak most felocsudni.

A nemzeti munkapárt értekezlete.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt ma este 7 órakor értekezletet tartott Dániel Gábor elnöklése mellett. Elnök mindenekelőtt részvétét fejezte ki Lipsey Ádám halála felett.

— Munkás és nemes élet záródott le — ugymond — az ő halálával, amelyet igazán a hazának és a pártnak szentelt. Mindnyájunk előtt ismeretes volt kiváló irodalmi munkássága és az a kitűnő pozíció, amelyet írónk sorában elfoglalt. Most reménytelen néztük pályáját, amelyet mint politikus megkezdett és fájdalommal látjuk, hogy halálával a hozzáfűzött remények meghíapultak.

Az értekezlet ezután tárgyalta a szerb kereskedelmi szerződés beicikkelyezéséről szóló javaslatot, amelyet Rosenberg Gyula előadó ismertetett. A javaslatot az értekezlet általánosságban és részleteiben hozzászólás nélkül elfogadta.

A fehér- és sárgafosfor eltűntéséről szóló törvényjavaslatot Hegedűs Kálmán előadó ismertette. Hegedűs Kálmán szerint feltétlenül tekintetbe kell venni, hogy a magyar gyufakészítőmunkások 75 százaléka foszforos és csak 25 százaléka parafin gyufa. A többi államok sokkal kedvezőbb helyzetben voltak a foszfor beültetésénél. Németországban például a betűtáskor alig tíz százalék volt a foszforos gyufa. A kérdés különben összefügg a gyufamonopólium kérdésével. Mindenképpen méltányos tehát, hogy a gyárak s foszfor eltűntése révén ért károkkért kárpótlásban részesüljenek.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy a kormány megpróbált más megoldást is, de a kívánt eredmény nem mutatkozott, tehát kénytelen betiltani a fehér foszforos gyufa készítését. Egészségügyi okokból történt intézkedéseket pedig nem lehet semmiféle kárpótlással összekapcsolni. Épp így nem lehet összekapcsolni a gyufamonopólium kérdésével sem, akár lesz monopólium, akár nem.

Az értekezlet a javaslatot elfogadta.

Váradai Zsigmond előadó ezután a bírák és ügyészeknek az igazságügyminiszteriumban leendő további alkalmazásáról szóló javaslatot ismertette. Az értekezlet a javaslatot elfogadta.

Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után a munkapárt tagjai társas vacsorát rendeztek, amelyen Székely és Hieronymi miniszterek továbbá Tisza István gróf is részt vettek.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Szegénytanulókat Segélyező Egyesület választmányára e hó 15-én, esütörtökön délután három órakor a városi tanácstermében gyűlést tart, melyen többek között a farsangban rendezendő táncmulatság előkészületeit beszélük meg.

(*) Az aradi rahsegélyező egyesület e hó 15-én esütörtök délután négy órakor az esküdőbírósi teremben rendez évi közgyűlést: tart, amelyre a tagokat ez uton is meghívja az elnökség.

A kaland.

(A színház háta mögött este, tíz óra tájban. Sötétség. Néhány kemény kalap és egy cilinder sétál diszkrét várakozásban. Belülről a „Kékharisnyós királykisasszony“ zenéje hallik. Az utolsó felvonást játsszák. Néhány perc múlva véget ér az előadás. A hátsó kapu megélnkül. Kaszó hangú leányok tódulnak ki és a kemény kalapok eltűnnek. A cilinder egyedül marad. Minden elcsendesül, mikor egy husz perc múlva kilép a művész. A cilinderes, akit rövidesen „Pál“ nak fogunk nevezni („A Pál“ egy artisztikusabb változata) odasiet hozzá és hódolattal üdvözl. A művész melankolikusnak látszik.)

A Pál: Mi az édes Tusika? Mi baj? Ismét valami bosszúság? Talán megint a Pruttykóvi Gizi szemtelenkedett?

A művész (fitymálólal): Ugyan menjen. Az a nő már nem számít. Kibékültem vele. (Elmélázva.) Kalandom volt Alfréd. Kalandom. Valóságos kaland. Az első, hosszu évek óta.

A Pál: Égek a kíváncsiságtól.

A művész: Rőgtön elmondom. És majd megláthatja belőle, hogy milyen igazságtalan volt, mikor a báránfalvi Breitfelddel gyanasított, aki a multkor egy csokrot küldött, meg a huszárfohadnaggal se volt semmi. És rá fog jönni, hogy igenis megérdemlem azt a briliáns diadémot.

A Pál: No, no...

A művész: Majd meglátja. Hát hogy az elején kezdjem, már napok óta észreveszem, hogy egy fiatalember sertenkedik körülöttem. Magas, karcsu, szőke, — tudja mindig a szőkékért rajongtam, — angol bajusza van és cilindert hord. Ropant elegáns fiú. A szemei nagyok, kékek, de nem olyan vizsinűek, hanem tudja olyanok, mint amilyen a belépőm a „Little Giri“ harmadik felvonásában...

A Pál: Nagyon jól megnézte...

A művész: Hogyne néztem volna meg. Mert ez nem olyan közönséges ember, mint maguk, akik szemtelenek, arrogánsak, követelődzők. Ez egyik se. Pedig esinosabb, elegánsabb, kedvesebb mint maguk valamennyien. Napok óta jár utánam, követi a lépteimet, nyomomban van ugyszólván mindig, ha megyek, ha hazajövök próbára délelőtt, délután, sőt amikor vasárnap délután kimentem a töltsérré, oda is utánam jött.

A Pál: No és...? Történt valami?

A művész: Várjon csak nyugodtan a sorára. Ma délutánig nem történt semmi. Pedig kíváncsian vártam: meg fog-e szólítani vagy sem? Meglehet, hogy kissé bátorítottam is. De pechje volt szegénynek. Mindig közbejött valami. Hol sürgős dolgom volt és felugrottam az autobuszra, hol ismerősök jöttek és esatlakoztak és a szegény fiú leverte a szegényült arecal fordult meg. Egyszer már éper a kalapjához nyúlt, mikor Gernyeszegi Ficsi hirtelen nekemrohant és elcipelt a szabójához. Szegény kicsike. Milyen fájdalmasan, szerelmesen néztek rám a nagy kék szemei.

A Pál: Nem rossz. És ma délután?

A művész: Ma délután pechje volt a szerencsétlennek. Tudja rettenetes migrénnel ébredtem, dühös voltam, leverte voltam és a szegény fiú épp ma vett bátorságot. A Kérész-utca sarkán megemelte a kalapját és félénken így szólt: „Nagyságos művész, engedje meg...“ Iszonyuan fájt a fejem, bosszantott is a dolog, oda fordultam hozzá és ridegen mondtam: „Uracskám nem szoktam utcán ismeretségeket kötni!“ Szegény fiú, egész megsemmisülve ment el. Tudom, soha többé nem fogom látni. És látja, látja, mindezt a maga kedvéért. Pedig ki tudja ki volt. Talán egy áruház herceg, tán egy öreg milliomos fia.

A Pál: Ugy nézett ki?

A művész: Ugy. (Lelkesülten.) A külseje után királyfi is lehetett volna. És most vége. (Összszerezzen): Nézze, nézze. Ott, ott a gázlámpánál. Ott áll. Ó az. Biztosan engem vár. Hét óra óta vár reám. Várjon Alfréd, odamegyek hozzá.

A Pál: Főlöleges. Hiaszen már jön.

(A cilinderes fiatalember tényleg közeledik. Mikor odaér hozzájuk, leemeli a cilinderét és mélyen meghajlik.)

A művész (mély bátorító pillantással). Engem keres, ugy-e nram. Velem akar beszélni?

A cilinderes: Igen, a nagyságos művésznel. Már napok óta keresem az alkalmat, hogy beszélhessek a művésznel. De schasem volt ott hon, amikor kerestem.

A művész (kedvesen): Lám, lám. És annyira fontos a dolog, hogy éjjeli tizenegy órakor kell nyélbeütni.

A cilinderes: Igen, nagyon fontos. (Egy összehajtott papirlapot nyújt át.) Tessék.

A művész (mosolyogva): Mi ez? Csak nem vers?

A cilinderes: Nem. Számla. A Moskovitz és Kudelkától. Én tudnillik Bokor vagyok, a Kudelka ur segédje és Moskovitz ur azt mondta, hogy addig nem ad előleget, amíg a számlát nem prezentálem a művésznek.

Örs.

TÖRVENYKEZÉS.

Ügyvédek mozgalma.

— Országos szövetség alakítása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 13.

A gazdasági alapon való szervezkedés szükségessége mozgásba hozta végül a magyar közpésztaély egyik legintelligensebb rétegét is az ügyvédeket. A magyarországi ügyvédi kar gazdasági érdekei védelmére országos szövetségbe kíván tömörülni, amely hivatva lesz orvosolni az ügyvédek bajait és törvényhozási, valamint társadalmi eszközökkel kíván segíteni az ügyvéd proletárok bajain. A mozgalom élén Kenedi Géza dr. és Várady Zeigmond dr. országgyűlési képviselők állanak és kiterjed a vidékre is, ahol helyi csoportok alakulnak. Az aradi csoport szervezését már megkezdték és eddig több mint husz ügyvéd lépett be a csoportba. A szövetség alapszabálytervezetének főbb elvei ezek:

A szövetség célja általánosságban: A magyar ügyvédi kar anyagi és erkölcsi érdekeinek megvédése, kivívása, továbbfejlesztése és megerősítése. A szövetség célja különösen: A magyar igazságügyi és jogszolgáltatás hibáinak orvoslását célzó javaslatok kidolgozása és az összes jogszertü eszközök felhasználása mellett azok törvénybe iktatásának lehetővé tétele. Az ügyvédi tevékenység körének tágítására, a tevékenységet bitoló hatáskörök megszüntetésével irányuló törvényhozási, kormányzati intézkedések kinyerése. Az ügyvédi munka méltányos díjazásának törvényhozási, kormányzati és társadalmi uton biztosítása. Az ügyvédi pálya tulassulftsága ellen védekezés, ugyancsak a jelzett módokon. Az ügyvédek hivatása körében érő sérelmek megtorlása a törvényadta és még nyabban szerzendő eszközökkel. Az ügyvédi kar autonómiájának teljes egészében megvalósítása. Az ügyvédi keresetek aránylagos megosztásának megközelítése; az ügyvédi gyakorlatot bénító, jogtalanul sorjót-intézkedések megszüntetése. Az ügyvédi kart megillető társadalmi pozíció és akcióképesség megszilárdítása.

A szövetség, ahol legalább 7 ügyvéd van, csoportot alakít. Minden törvényszék kerületében osztálya, minden tábla kerületében kerülete lesz. Az ügyvédség kardinális kérdésében p'ebiscitum

utján határoz a szövetség. Hogy minél több arra való kartársnak módot nyujtsunk az ügyvédség érdekében való közvetlen akcióra és a teljesítés minőségének revására egyikünk se vállalhasson erjét felülmuló több hivatalt, a szövetség tisztviselője a kamaránál és a kamara tisztviselője a szövetségnél egyidőben tisztséget nem viselhet. Egyébként pedig a kamara és szövetség egymástól teljesen függetlenek, kapcsolat közöttük csak a közös célban lesz. A szövetség társadalmi uton propagálja szon törekvéseket, amelyeket a kamara törvényes szervezeténél fogva nem karolhat fel. Egyébként a valóságos működés terén kölcsönösen támogatják egymást. Az országos gyűlés felváltva évenként más és más táblai székhelyen lesz.

A szövetség több országos titkárságot szervez. E titkárok a magánygyakorlatról kötelesek lemondani, hogy azon feladatuknak, mely szerint az ügyvédség sérelmeit legerélyesebben megtorolják, föltétlenül megfelelhessenek. A szövetség Budapesten nagy szakkönyvtárt rendez be. A fontosabb műveket több példányban veszi meg és a vidékre használatra leküldi. Lehetőleg saját, politikai napilapot ad ki. A tagsági díj 10 korona.

§ Petíciók a Kurián. Budapestről jelentik: A mezőkászonyi kerületben Madarassy-Beck Gyula bárót, a Magyar Jelzőlog és Hitelbank vezérigazgatóját választották meg munkapárti programmal. A választást a kisebbségben maradt Justh párti Boor Mihály dr. hívei petícióval támadták meg, amelyet ma kezdett el tárgyalni a Kuria első választási tanácsa. Miután a megtámadott képviselő védője kimutatta, hogy Beck báró a főváros IV. kerületének választói névjegyzékébe fel van véve, a kérvényező meg hatalmazottja ugy az erre alapított abszolút érvénytelenségi okot, valamint a többi relatív érvénytelenségi okokat is elejtette. A tárgyalást holnap folytatják.

A Kuria II. választási tanácsa ugyancsak ma kezdte tárgyalni a zalabaksai mandátum ellen benyújtott petíciót. Itt Hajós Kálmán dr. munkapárti nyerte el a szavazatok többségét és Tamássy Jenő dr. Kossuth párti hívei adták be a kérvényt. A tárgyalást holnap folytatják.

§ Fölmentett gyermekgyilkos anyja. Szegedről jelentik: Balázs Verdelné dombegyházi asszony a mult év szeptember 25-én borzalmas módon végezte ki ujazüllött gyermekét. A születés után megfojtotta a csecsemőt, azután téglákat kötött rá a bedobta a kutba. Másnap a kis holttestet megtalálták a szegény ellen száradékos emberölés büntette miatt megindult a bűnügyi eljárás. A szegedi királyi törvényszék esküdt-bírósága hétfőn vont a felelősségre a gyilkos anyát. Balászné sirva vallotta be bűnét, de azszal védekezett, hogy szülési láz fogta el és nem tudta, mit eszelezkzik. A bíróság Eisner Manó dr. védő indítványára kihallgatta az orvosszakértőket, akik nem tartják kizártnak, hogy az asszony a nagy fájdalmaktól öntudatlanul eszelekedett. Az esküdtszék megállapította a beszámíthatatlanságot a ezen az alapon a törvényszék fölmentette a vádlottat.

§ Petícióból rágalmarási pör. Déváról telegrafálja tudósítónk: A dévai munkapárti választói, Barcsay Andor dr. mandátumát petícióval támadták meg s egyben Tolnay Lajos választási elnököt szabálytalansággal vádozták. A tárgyalás folyamán a petícionálók megbizottja, Tatéllasi Armin dr. a választási elnök ellen tett vádat visszavonta, mire Tolnay dr. huszonöt választó ellen, akik a petíciót aláírták, a dévai járásbírósnál rágalmarzásért és becsületsértésért pört indított.

IRODALOM ES MŰVÉS ET.

A színház műsora:

Szerda: Luxemburg grófja, operett. C) bérlet.
 Csütörtök: Karenin Anna, dráma. Góth-pár vendéjátéka. A) bérletszűnet.
 Péntek: Baccarat, dráma. Góth-pár vendéjátéka. B) bérletszűnet.
 Szombat: Ingovány, színmű. Góth pár vendéjátéka. C) bérletszűnet.
 Vasárnap: Este: Egy test, egy lélek, dráma. Bemutató előadás. Góth-pár vendéjátéka. A) bérletszűnet.

Megszökött színésznő.

— Ejszaka automobilon, egyedül. —

Távirati tudósítás.

Arad, december 13.

A nagyváradi színház körül különös kis históriát mesélgetnek ma reggel óta. Rózsa Ili, a társulat nem annyira jelentős, mint inkább apró, de eszinos tagja eltűnt, elutazott Nagyváradról, anélkül, hogy értesített volna valakit távozásáról.

Különösebb emlékek nem fűzik Rózsa Ilihez a nagyváradi közönséget, mert a primadonna csemetének fordított arányban állott az ambíciója a tehetségével. Nem volt sem szép, sem esziny és nem is ártott senkinek. A távozás okairól holtbizonyosat persze senki sem tud, de akik ismerősök a viszonyokkal, nem mindennapi dolgokról regélnék a Rózsa Ili szökésével kapcsolatban.

Szeptemberbe csöppent Nagyváradra Rózsa Ili, akinek formális szerződése tulajdonképpen nem is volt. Gázsit nem fizetett neki a direktió és a kisasszony abból a pénzből élt, amit hazulról kapott. Minden hónapban pont hatszáz koronát kapott az apró nő, akinek az édes apja gazdag droguista Budapesten. Egy párszor föl lépett a színpadon is, de a szerepeit mindig a tehetségéhez szabták és az érvényesülésre vajmi kevés tere nyílt.

— A kocsi előállott! — Tessék beszélni! A naocszága nincs itthon! — ilyen szűkszavú szóbelány szerepekben brillírozott csak Rózsa Ili.

A kis színésznő azonban vigan élt és úgy öltözködött, mintha annyi fizetése volna, mint Zsigmondinak. Sokszor pezsgőzött a színészpajtásaival, de mindig diszkréten, szolidan viselkedett. Nem tűnt föl senkinek sem, hogy vasárnap nem mutatkozott a csöpp Ili, aki egyébként a Pannonia-szálloda 33. számú szobájában lakott. Ma reggel azonban az egyik barátja levelet kapott tőle.

Ilike megírta a levélben, hogy megvált a színházról és mire ezeket a sorokat olvasni fogják, ő már nem lesz a város falai között. Így azután kitudódott, hogy a kis nő szombaton éjszaka teljes csöndben, titokban föl rakatta a koffereit egy autóra és elrobogott az állomásra. A szállodában ezt mondták róla:

— Itt lakott, de szombaton éjszaka elutazott. Azt mondta, hogy visszajön még, de abból nem igen lesz semmi. Elvitte minden holmiját . . .

Természetesen a színház előtt ez volt az uralkodó téma a próbák alatt. Egy egészen benefentes színész ezt mondta:

— No nekem nem tetszik az eset. Itt van valami a bokor mögött. Illeik úgy hiszem menni kellett: mert ha nem megy, elviszik . . .

— Oh dehogy, nem volt itt szükség rá. Ő maga is érezte, azért ment el.

Igy végezte ki egy kardaloszó Ili. A másik barátja pedig megjegyezte:

— De mit szólnak majd a bejelentés nélküli busconak a divatáru üzletekben és a kalaposnánál?

* Cholnoky Jenő előadása Aradon. Hétfőn, e hó 19 ikén less a *Kölcsey egyesület negyedik felolvasása*. A kolozsvári egyetem tanára Cholnoky Jenő dr. jön el most már harmadszor Aradra egy földrajzi előadásra. Svéd és Norvégországról fog beszélni, azoknak az eredeti fölvételek után készült képeknek a bemutatásával, melyekkel a múlt hónapban Budapestben a Földrajzi Társaságban oly nagy hatást tett. Cholnoky az elmúlt nyáron Léczy Lajos és Déchy Mór geográfusokkal járta be Skandináviát, akkor gyűjtötte össze az anyagot, melyet az ő nagy aradi közönsége hétfőn fog élvezni a jól ismert ötletes és tanulságos előadásban.

* Molnár Ferenc beteg. Budapestről írják: Molnár Ferenc, a Testőr szerzője betegen fekszik a Vöröskereszt-kórházban. A kitűnő író margitszigeti lakásán ismételt idegrohamok érték, úgy hogy orvosának ajánlatára bevittette magát a kórházba. Molnár Ferenc baja ugyan muló természetű, de mégis a leggondosabb ápolásra és feltétlen nyugalomra van szüksége. Ezért egyelőre senkit be nem bocsájtanak hozzá.

* Egy aradi ifju sikere. Néhány hónap előtt megirtuk, hogy ifj. Vas Sándor zongoraművész, Vas Sándor dr. aradi orvos fia a lodzi zeneakadémia tanári állására nyert meghívást. A kiváló tehetségű fiatalember az állást elfogadta és a napokban mutatkozott be egy hangverseny keretében a lodzi zeneértő közönség előtt. Erről a koncertől az összes lapok a legnagyobb elragadtatás hangján írtak és közülük a „Lodzer Zeitung” így számolt be Vas Sándor sikeréről:

„Vas Sándor, ez a még fiatal, de kétségkívül igen tehetséges művész tegnap este mutatkozott be a lodzi közönségnek, amely szülfőlásig megtöltötte a Dzielna trassei hangversenytermet. Az ifju művész tehetsége és tudása teljesen meghódította a közönséget, amely a program minden száma után zajosan finnepelte Vast, úgy, hogy még néhány ráadást kellett adnia. A művész legfőbb erőssége ez a mély érzés, amelylyel kifejezésre tudta juttatni Schumann, Mendelssohn és Chopin szellemét. A művész meg lehet elégedve sikerével és a közönség szintugy avval az élvezettel, amelyet Vas játéka nyújtott . . .”

* A Góth-pár vendéjátéka. Előkelő művészi eseményszámba megy Aradon, amikor Góth Sándor és felesége Kertész Ella lerándul, hogy az aradi színpadon mutassák be egy-egy brilliáns szerepükben, csodálatosan nagy skálájú művészetüket. A művészpár, akik ma nemesak a budapestieknek, hanem a nagyobb vidéki városok közönségének dédelgetett kedvencei, repertoírjaiknak legjavát adják. Csütörtökön a Karenin Anna-ban, pénteken Baccarat-ban, szombaton az Ingovány-ban lépnek fel. Vendéjátékuknak kluja mindenestre vasárnap lesz, amikor Kóber Tamásnak, a szeniális írónak. Egy test egy lélek című hatalmas koncepciójú színműve kerül színpadra. A vidéki színgazgatók közül Szendrey Mihály adhatja először Kóber pompás darabját s az előrelátható sikert csak koronázni fogja a Góth-pár vendéjátéka. A négy estére különben már is tömegesen jegyzi elő a közönség a jegyeket.

* Luxemburg grófja. Lohárnak szenzációs sikert aratott operettjét, a Luxemburg grófját, amely Aradon is nagy diadalt aratott, szardéra előadásra tüzte ki az igazgatóság.

* A cigányszerelem bemutatója. Lohárnak csodálatos talentuma s szinte utólréhetetlen invenciója fénypontját érte el A cigányszerelem című operettjében. Ez a darab diadallal járta

be az összes nagyobb színpadokat s Szendrey is megszerezte előadásra. Az aradi színtársulat operett-személyzete nagy kedvvel és különös ambícióval készül erre a Lohár-operetre.

* Karthágó romjai. A nevezetes ókori város, valamikor Róma versenytársa a világalalomért, Didó alapítása a punháboruk alatt dőlt romba és átengedte a világlelletti egyeduralmat a győzedelmes Rómának. A hatalmas város, mely teljesen elpusztult a föld színéről, a harmadik punháboru kezdetén még hatszázezer lakossal bírt. Három izben próbálta meg a római birodalom Karthágó tönkretételét, ez azonban végkép csak 146 ban sikerült, mikor az egykor hatalmas művészi építményekben gazdag város teljesen rombadólt. Még néhányszor próbálkozott Karthágó romjaiból újraéledni, de V. Károly spanyol király katonái utolsó és halálos csapást mértek a híres afrikai városra. Az Uránia színház egykoru feljegyzések nyomán összeállított mozgófényképben mutatja be Karthágó pusztulását. Az új műsor egyik pompás látványossága lesz ez a hatalmas kép, melyre külön is felhívjuk olvasóink figyelmét. 241

* Ujházi Ede kitüntetése. A hivatalos lap ma reggeli száma kellemes meglepetést szerzett Ujházi Edének, a Nemzeti Színház nagy művészenek, és mindazoknak, a kik szerető tisztelettel és hódolással vannak a magyar színművészet e ragyogó alakja iránt. Ma reggel a következő legfelsőbb kézirat jelent meg a hivatalos lapban.

A személyem körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm elterjesztésére megengedem, hogy Ujházi Edének, a budapesti Nemzeti Színház tagjának, a magyar színművészet terén eredményekben gazdag 40 évi működésével szerzett érdemeiért, elismerésem tudtul adassék.

Kelt Bécsben, 1910. évi november 30-án.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Héderváry Károly s. k.

* „A Közgazdasági Lapok” VIII. évfolyamában levő pénzügyi, ipari, közgazdasági, biztosítási, kereskedelmi és mezőgazdasági hetilap, Mátray Józseftől Lenkei Zsigmond tulajdonába ment át. Szerkesztősége és kiadóhivatala Budapesten, VII., Rózsa utca 8. szám alatt van.

* Az orosz-japán háboru. Ezt a világraszóló szenzációs darabot fogja csütörtökön és pénteken este bemutatni az Apolló színház, az Uránia budapesti tudományos színház legkiválóbb darabját, amely százhetven színes, vetített képből és tizenöt mozgófényképből áll. A darabot Beregi Sándor az aradi Nemzeti Színház tagja olvassa fel. A helyárakat erre a ritka érdekességű előadásokra mérsékelten falemelik. Páholylülés és zártazék 2 korona. I-ső hely 1 korona 50 fillér. II-ik hely 1 korona. III-ik hely 80 fillér. IV-ik hely 40 fillér. Ma este is kitűnő műsor van. *Vuksi ur aludni akar* című kép annyi humort tartalmaz, hogy a közönség nem fogy ki a kacagásból. Igen érdekes továbbá Paulik testvérek világhírű zsonglőrök mutatványai, akik szalonruhában öltözve mutatják be rendkívül veszélyes torna mutatványait. Igen kiváló szám Pathe Frères világhírű párisi film-gyáros Mozgóképek újság című nagy-szabásu darabja, mely a világ aktuális eseményeit mozgófényképekben mutatja be. 4458

GYÁSZROVAT.

Széli Kálmán meghalt. Tegnep este váratlanul meghalt a rátóti kastélyban Széli Kálmán, Vörösmarty Ilona. Régi idegbaja vitte el az élők sorából a matrónát, aki a társadalmi életben éppen betegsége miatt már régóta nem

vett részt. Széll Kálmán nem volt ott meze halálos ágyánál. Hivatalos ügyben Párisba időzött és noha rögtön táviratoztak neki, mikor a beteg állapotának rosszrafordulását látták, a halál gyorsabb volt, mint az expressz-vonat és Széll Kálmán már nem láthatta élve a feleségét. A nevezetes halott, aki felé két okból is irányulhat a köz részvéte, mert Vörösmarty Mihály lánya és Széll Kálmán felesége volt, esendően szenderült jobblétre. Mellelte leánya, Bernrieder Józsefné volt.

Aki csak szénát eszik. (Őrült egy orvos rendelő szobájában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 13.

Ma délután négy óra tájban egy száználomra méltó külsejű fiatalember jelent meg Keppich Jakab dr. orvos rendelőszobájában. A fiatalembernek jobb keze teljesen hiányzott, bal keze csonka volt, fél lábára sántított és fejét is borzalmas sebhelyek éktelenítették el. Ezenkívül sovány és sápadt volt, mintha már hosszú idő óta nem táplálkozott volna rendszeresen.

Az orvos megkérdezte a fiatalembert, hogy miben állhat szolgálatára, mire az a következőket adta elő:

— A petrozsényi osztálymérnökségnél szolgáltam, mint forgalmi gyakornok. Ezelőtt hat hónappal azonban munkaképtelen lettem egy súlyos baleset következtében. Szolgálatot teljesítettem, mikor egy alagútban elgázolt egy vonat. Menekülésre nem volt időm, az alagút falához lapultam, de a veszélyt el nem kerülhettem. A vonat a falhoz szorított és valóságos összeroncslta a testemet. Összeszúrta a két karomat úgy, hogy az egyiket tőből le kellett operálni, a másiknak pedig — mint láthatja doktor ur — egy jó részét. Összeroncsolódott a jobb lábam feje, a jobb mellem és erős zúzódást szenvedtem a fejemen.

— Hosszu ideig feküdtem a dévai kórházban, ahonnan gyógyultan távoztam, s azóta mint munkaképtelen a munkásbiztosító pénztártól kapok járulékot.

Keppich dr. megnézte a fiatalember irásait és konstataálta, hogy előadása szóról-szóra igaz. A szerencsétlen nyomorékot Miori Jánosnak híják, harminenégyszázöt éves és tényleg egy vasuti szerencsétlenségnek lett az áldozata.

— És miért jött fel most hozzám — kérdezte az orvos.

— Azért mert borzasztó fejszagot érzek van. Mikor a kórházból kijöttem nem volt semmi bajom, de azóta mind gyakrabban fáj a fejem. Néha azt hiszem meg kell őrülnöm a fájdalomtól.

— Tisztán csak ezért utazott Aradra? Hiszen közelebb is kapott volna orvost.

— Ez igaz, de ugyis dolgom van az aradi önkormányzatnál. Meg aztán a fő ok az, hogy nem akarok tovább otthon maradni, mert az anyám bolondnak tart. Azt mondja, hogy aki szénát eszik, az bolond. Én pedig nem eszem mást.

— Ugyan, ugyan — mondta az orvos, aki hamarosan látta, hogy őrülttel van dolga, — maga csak szénát eszik?

— Igen doktor ur, csak szénát. Mást nem tudok megenni.

Az orvos, aki a szerencsétlen kiéhezett beteget megsajnálta, tejet és kenyeret hozatott be és kapacitálni próbálta a beteget.

— Egyen barátom egy kis kenyeret, ez

nagyon jó. Én is szénát ettem ezelőtt, de abahagytam, mert nem elég tápláló.

Az elmebeteg a nagy unszolásra fogai hegyével lecsipett egy kis morzsát, de azonnal undorral kiköpte.

— Nem tudom megenni. Ha volna benne olyan szép szálás széna, akkor megenném, de így undorodom tőle.

Az orvos miután kétséget kizárólag konstataálta, hogy a fiatalember — nyilván a vasuti szerencsétlenség utókövetkezményeképpen — megőrült, beszállította a közpórház megfigyelő osztályába és egyben eljárt a biztosító pénztárnál a szerencsétlen embernek elmeorvógyintésben való elhelyeztetése érdekében.

Egy férj — két feleség.

— Tragikomikus tévedés. —

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, december 13.

A budapesti Balváros elegáns sétáló közönségének tegnap egy kis utcai tumultusban és épületes látványban volt része. A lanyha téli levegő sek embert esalt ki az utcára és elegáns nők, gáláns pesti urak százai hullámoztak fel a alá. A sétálók között volt Kemény Sándor banktisztviselő is, aki karján a feleségével mendegélt a Dunaparttól a Kigó-utóba levonuló emberáradatban. Gyanútlanul beszélgetve értek a Fereszeziak-terére, ahonnan a Keoskaméti-utca irányában fordultak be.

Keménynek feltűnt ugyan utközben, hogy már vagy öt perc óta egy esinosan öltözött hölgy követi őket. Hol mögöttük ment, hol eléjük került és kissé tulságosan behatóan nézegette Keményt. Ügyet se látszott vetni arra, hogy a férfi karján egy hölgygyel megy. Bár az asszonyt kissé bosszantotta a dolog, nem akarta figyelmeztetni az urát, aki gondolkodva, beszélgetve szivarozgatott s nem vett észre semmit a két nő — a felesége és az ismeretlen uri nő — között végbemenő szempillantások harcáról. Keményné elterelte a figyelmét a követőről azzal, hogy élénk eszevegést kezdett az urával, amikor a Reáltanoda-utóánál hirtelen eléjük került a hölgy és rávált a férfire:

— Megvagy hitvány gazember! Most leszámolok veled! — kiáltott magából kikelve és magragadta Kemény vállát.

Az ember alig tudott felocsudni meglepetéséből. Csak annyi öntudata maradt, hogy besurrant a Reáltanoda-utóba s egy gázlámpa alatt méregette támadóját. A felesége majd elájult és szinte rikoltozva kérdezte az urától:

— Ki ez a nő! Felelj! Tudni akarom! Már egy negyed óra óta üldöz.

A két tűz közé szorított férfi megint csak nézegette az idegen nőt és a világ legtermészetesebb hangján mondta:

— Soha életemben nem láttam. Mit akar tőlem? Kicsoda ön?

Az idegen hölgy gúnyosan szólt:

— Hogy mit akarsz tőled? S hogy ki vagyok, azt neked kell tudnod a legjobban.

— Kikérem magannak, hogy tegesse az uramat! — tiltakozott Keményné. — Most már én kérdezem: kicsoda.

— Keményné vagyok! — mutatkozott be az idegen nő.

— Én is Keményné vagyok! És ez az ember az én férjem! — rivalta Keményné No. I.

— Nagysád téved! Én Keményné vagyok és felszólítom: adja vissza az uramat! Szólt Keményné No. II.

Már majd hajba kaptak a nyílt utcán. Kemény közléjük ékelte magát és esillapította őket.

— Kérem asszonyom! Legyen esze. Én nem ismerem Önt. Ne dulja fel családi boldogságomat, különben bevitetem a rendőrségre, mondta az I. számú Keményné.

Az rendbeszedte félrebillent kalapját és kihívólag felelt:

— Csak tessék. Csak menjünk a rendőrségre, ott majd elbánnak az olyan emberrel, aki bigámiát követ el.

Keményné No. I. felsikoltott, a szívéhez kapott és rájult az urára. Nagy nehezen magához tért s akkor meg sirni kezdett, az ura nem győzte vigasztalni.

— Ez egy őrült nő! Azt sem tudja mit beszél!

Ettől a megjegyzéstől elfogyott a II. számú Keményné türelme és bőgve kifakadt Kemény ellen:

— Ugy! Nem elég, hogy hűtlenül elhagytál, még őrülnök is akarsz nyilvánítani, de most gyereink a rendőrségre. Én mondom, menjünk.

Kemény félt a botránytól és könyörgésre fogta a dolgot.

— Legyen tekintettel szenvedő feleségemre és ne folytassa oktalan kizsárait. Higye meg, hogy soha sem volt szerencsém Önöz és nem is lehettem az Ön férje.

Az idegen Keményné nem hagyta magát.

— Majd kiderül az igazság a rendőrségen. Megvan a házassági levelem. Be tudom bizonyítani, hogy kilenc évvel ezelőtt kizsártam veled Németországba s hogy Hamburgban feleségül vetél. Együtt voltunk szerződésben a hannoveri és stuttgarti varieténél. S te nyomorult Kieiből egy artista nővel megszöktél Amerikába, engem magamra hagytál...

Kemény Sándor megdöbbenve hallgatta a II. számú Keményné, míg az első számú Keményné bizonyos megkönnyebbüléssel figyelte a nő szavait. Kemény Sándorné tíz év óta ismerte az urát s azt is tudta róla, hogy az sohasem barangolt külföldön, Amerikában meg éppen nem.

Kemény különös sejtésektől megkapva kérdezte:

— De hát ki a maga férje és hogy kerül ide.

— Te vagy az én férjem Kemény Gyula s itt az arcképed is! — felelte a II. számú Keményné. — Most jöttem vissza Oroszországból, két napja tartózkodom Budapesten. Megláttalak az utcán és megismertelek, ha bajuszt növesztettél is! A férjem vagy és visszakövetlek!

— Kemény Gyuláné, hiszen a szegény Gyula az össém, aki évek előtt eltűnt Budapestről. Maga a Gyula felesége! Hiszen én Kemény Sándor vagyok...

— Igen! Az én uram Sándor! — bizonygatta Kemény Sándorné.

A másik asszony még mindig hitetlenkedett:

— Az enyém Kemény Gyula... De... ez a hasonlatosság...

A kedélyek lecsillapodtak és az egymást sohasé látott rokonok így ismerkedtek össze Budapestnek izgalmaival teli forgatagában. A legboldogabb hármójuk között Kemény Sándorné volt, aki majdnem kétségbevonta az ura hűségét s majd elszedték tőle a férjét. A lecsillapodott rokonok aztán együtt folytatták az ügyet, beszélgetve az elszöktött szegény Kemény Gyuláról, aki elhagyta a feleségét és Amerikában tangódik, ha ugyan még az élők sorában van. Hét éve nem hallottak hírt felőle.

HIREK.

— Az Ügyvédi kamara új otthona. Az ügyvédi kamara választmánya ma délután Szalay Károly elnöklésével ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a jelenlegi, Deák Ferenc-utcai rozoga kényelmetlen helyiséget a jövő év május elsején odahagyja, s a Batthyány-utcai Köpf-féle új házba költözik, ahol igen kényelmes, modern helyiségek állnak majd a tagok rendelkezésére, s ezenfelül pedig külön nagy tanácskozó terem is lesz. A választmány ezt a változást olyképen hajtja végre, hogy abból a tagokra a legesekélyebb új megterhelés sem hárul.

— Kossuth Lajos Tivadar nyilatkozata. Kossuth Lajos Tivadar egy milánói magyar újságíróknak a következő levelet írta: Tisztelt Uram! Levelére válaszolva, értesítem Uraságodat, hogy tegnap este visszaérkezve ide és átnézve az itt talált magyar lapokat, láttam ama szemtelenséget és hazugságot, melyet bizonyos egyének a Kossuth névre szidottak. Az általános tényállást már Ferenc bátyám felderítette a nyilvánosság előtt. Én csak ama részre reflektálok, amely engem illet, kinyilatkoztatva, hogy a mi kötelezettségeim voltak, személyes fizetési veszteségekből eredők — azt én személyesen, senki, semmiféle beleegyezése nélkül bonyolítottam le; — és minden ellenkező állítás nem egyéb szemtelen hazugság és rágalomnál. Fogadja tisztelt Uram, kiváló tisztelettel nyilatkozatát Kossuth Lajos Tivadar.

— Új biztosító intézet Aradon. A Magyar Bank és Kereskedelmi r. t. most megvalósítja azt a tervét, hogy több vidéki pénzügyintézetet, ezek között egy-egy nagy temesvári és aradi takarékpénztár érdekeltségével és öt millió korona alaptőkével, egy új biztosítási intézetet alapít. Ezzel kapcsolatban fog perferuáltatni az ez év június hónapban elhatározott kibocsátása új jálogleveleknek.

— Boncsolás csendőri fedezettel. Temesvárról jelentik. Izgalmas jelenet volt a napokban Obébán. Az obébai előjáróság a minap értesítette a törökkanizsai járásbíró vizsgálobíróját, hogy Argyelán Istvánné, született Foaie Fira gyanus körülmények között hirtelen meghalt. Mathé Gyula vizsgálobíró, Ramadánzky Lyubomir jegyzőkönyvvezetővel, továbbá Braun Gyula dr. járási orvossal kiszállt Obébán, hogy a vizsgálatot a boncolással kapcsolatosan megejtse. A halottas háznál óriási néptömeg, ugyazólván a falu egész lakossága várta a bizottságot, amely a halottas házba érkezett, hogy a boncolást kezdje. Mikor a néptömeg a küldöttség szándékát észrevette, óriási izgatottság és lármát tört ki. Fenyegetőző hangok hallatszottak ki az óriási szivajból, úgy, hogy a bizottság elhagyta a házat, annyival is inkább, mert az orvosok kijelentették, hogy ilyen körülmények között csendőri fedezet nélkül boncolni nem hajlandók. A vizsgálobíró rendelkezésére csakhamar ott termett az obébai csendőrség négy tagja, amely megfeszítette az udvart és a környékét a tömegtől, úgy, hogy a boncolást az orvosok megkezdhették. A vizsgálatnak csakhamar meglett a biztos eredménye. Az orvosok ugyanis kétségtelenül megállapították, hogy az életerős asszony magzatelhajtásnak lett az áldozata. Az elhunyt hozzátartozói mindent tagadnak ugyan, azonban a bíróság már nyomában van a tettesnek, akitől kiderült, hogy ezt a mesterséget rendszeresen űsi.

— Új ügyvéd. Goldzieher Márton dr. az aradi jogászfűjség ismert tagja ma sikerrel levizsgázott a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt.

— Fegyelmi vizsgálat Lippich ellen. Budapestről jelentik: A K. Lippich Elek és a képzőművészek egy csoportja közt kitört afférből kifolyólag, a megvádolt miniszteri tanácsos ma fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen. Zichy János gróf a fegyelmi vizsgálatot elrendelte és egy bizottságot küldött ki, amelynek tagjai Náray Szabó Sándor és Balogh Jenő dr. államtitkárok, két miniszteri tanácsos és egy miniszteri fogalmazó mint jegyző. A bizottság karácsony után kezdi meg a vizsgálatot.

— Gyanus haláleset. Müller József ujszentannai gazdálkodó, aki alkohollal volt egész életében, vasárnap délután is erősen szeszos állapotban tért bába. Felesége és fia korholni kezdték, de az ittas ember rájuk támadt és kiűzte őket a házból. Hétfőn reggel a szomszédok halva találták az öreg Müllert. Az előhívott hatósági orvos konstatálta, hogy az öreg az alkohol ölte meg. Ehhez képest megadták a temetési engedélyt. Ma azután Vajda Jakab dr. vilgosi ügyvéd sürgős kérvényt adott be az aradi kir. ügyészséghez, amelyben Müller felboncolását kéri. Az ügyvéd a kérvényben ama gyanújának ad kifejezést, hogy Müller nem természetes halállal mult ki. A kérvény folytán a boncolást elrendették és ennek eszközzése végett Domokos László vizsgálóbíró és a két törvényszéki orvos ma délután kiszállottak a helyszínre.

— Eljegyzés. Révész Ignác gyulai állatorvos eljegyezte Kollin Rózsikát, Kollin Ignác leányát Terrovárol.

— Forrongás az olasz hadseregben. Rómából jelentik: A velencei altisztek akciója dolgában ma Zucehery tábornok Velencébe érkezett, hogy a vizsgálatot megindítsa. A velenceihez hasonló mozgalmak indultak meg a hadi tengerészek között is. Hírlik, hogy az altisztek valamennyi nagyobb olasz városban csatlakoznak ehhez az akcióhoz, mely anyagi és erkölcsi helyzetük megjavítását célozza. A torinói altisztek ma gyűlést tartottak, melyen rosszallásukat fejezték ki a hadügyminiszterrel szemben, aki nem törődik az altisztek kívánásaival.

— Fellázadt gyarmat. Rotterdamból jelentik: Portugál Timor Hollandiának egyik indiai gyarmatában lázadás tört ki. A bennszülöttek négy falut elpusztítottak és száz hollandi alattvalót meggyilkoltak. Németalföld kormánya csapatokat küldött a határra, hogy alattvalóit megvédelmezze.

— Köszönet. Az aradi 1848—49-iki honvédek segélyezésére ösv. Szentpétery Antalné urnő 10 koronát és Fülöp Adolf ur 5 koronát adományozott. Fogadják a nemeslelkű adományozók az aradi 1848—49-iki honvédegyület elnökségének köszönetét. Elnökség.

— Telefon Arad és Morvaország között. A Morvaországban lévő Lundenburg és Arad között e hó 15-én életbe léptetik a telefonforgalmat. Egy 3 perces beszélgetés ára 3 korona, sürgős beszélgetés 9 korona. A díjkötelesszolgálati értesítés ára 1 korona.

— A belügyminiszter és az orvosszövetség. A belügyminiszter a következő rendeletet intézte Dálnoky Nagy Lajos dr. Aradvármegye alispánjához: Felhívom Alispán Urat, hogy a vármegyei orvosszövetségnek azon közgyűlésről felvett jegyzőkönyvét, amellyel a szövetség kimondotta, hogy tagjai a munkásbiztosító pénztárakkal egyenként nem köthetnek szerződés, hanem csak az orvosszövetség szerződés titoktartásának közvetítésével, nevezet mélyei szövetségtől kérje be a hozzám mielőbb terjessze fel.

— A házárjáték ellen. A Kőbányai Kaszinó választmánya nagyon üdvös és figyelemreméltó határozatot hozott. Kimondta, hogy kőbányai helyiségekben este tíz óráig tilos a házárjáték. A ki a tilalmat megezegi, azt kizárják a kaszinó tagjai közül.

— Marx János nem megy nyugalomba. Ma újból egy csomó valótlán hír került forgalomba az államvasutakról. Ezek a hírek részint aszemélyváltozásokra vonatkoztak, részint pedig állítólagos nagyszabású reformokra, amelyek készülőben vannak az államvasutaknál. Azt is híresztelték, hogy Marx János, az államvasutak igazgatóságának elnöke a jövő évben nyugalomba megy és helyét Hegyeshalmy Lajos fogja betölteni. Arról is szó volt, hogy egy csomó főtisztviselőt nyugdíjba küldenek és két új tiszteletviselőt léptetnek életbe, míg a szegedi tiszteletviselőt feloszlatják. Ezekre a hírekre Marx János a következőket mondotta:

— Először is helytelenül neveznek engem az államvasutak elnökigazgatójának. Ez egészen helytelen kifejezés. Én nem vagyok elnökigazgató, hanem a magyar királyi államvasutak igazgató tanácsának az elnöke vagyok és így röviden elnöknek kell nevezni, de semmi esetre sem elnökigazgatónak. — Arról, hogy a jövő évben nyugalomba vonulnék, én semmit sem tudok. Nemrégiben neveztek ki, miért küldenének hát ilyen rövid idő után nyugalomba. Az igazgatóság belső ügyvitelében nem készülő lényeges változás. Kiseb változások állandóan napirenden vannak és ezek elkerülhetetlenek olyan nagy intézménynél, mint az államvasutak. A főtisztviselők tömeges nyugdíjazása sem felel meg a valóságnak. Arról, hogy Temesvár és Pécs új tiszteletviselőt kapna, nem tudok semmit, valamint arról sincs tudomásom, mintha feloszlatnánk a szegedi tiszteletviselőt. Egyelőre folyamatban van a zóna-díjszabás reformjának kidolgozása. Ez a munka már közeledik a befejezés felé és azt hiszem, hogy egy hónapon belül készen előterjeszhetem a miniszternek.

— A miniszterelnök és a szomszédnője. Budapestről írják: Vasárnap délután ragyogóan tarka képe volt a Vigadónak. Az Országos zene- és csöcsémő védő-egyesület rendezte tea-saurját, melyet érdekes hangverseny egészített ki. Megjelent az egyesület védőnője, Stefánia főhercegnő, valamint Augustia főhercegnő, gróf Khuen Héderváry Károlyné, báró Dániel Ernőné, az egyesület ügyvezető elnökje és fényes, nagy közönség. Igen sokan voltak a gyűlésen, hogy Héderváry grófné a hangverseny alkalmával a harmadik széksorba került. Hogy tévedésből nem ültették a megillető helyre, alkalmul szolgált arra, hogy a grófné egy kedves epizód szereplője legyen. A negyedik sorban, Héderváry grófné és a társaságában lévő báró Dániel Ernőné és egy Eszterházy hercegnő mögött állt két fiatal leány: Fenyvessy Böske és Gizi. A program igen érdekes volt a Fenyvessy Gizi jobban szeretett volna látni. Felfedezte, hogy a széksor szélén ülő Héderváry grófné mellett egy hely üres.

— Bocsnátot, szabad egy kis helyet kérem, — mondta a grófnénak, akit nem ismert s miután a miniszterelnöknek sivezen felállott és az üres helyre engedte, a kisasszonyka boldogan leült. Egyszerre azonban megiepő esemény történt. Egy rendező észrevette a harmadik sorba szorult miniszterelnököt a hozzáistelt:

— Bocsnáson meg kegyelmes asszony, de nem látam eddig. Méltóasszák az első sorban...

— Köszönöm, egészen jól látok itt is és most már nem változtatok meg a helyemet — mondta a grófné. — Itt maradok a kisasszony mellett.

A rendező valahogyan belenyugodott ebbe, Fenyvessy Gizi azonban megijedt attól, hogy kit zavart meg és el akarta hagyni a helyét.

— Maradjon csak, kedves klasszony — szólt mosolyogva a grófné — s fogadja el tőlem ezt emlékf.

Eszel átnyújtotta a meglepett leánynak azt a piros szagfü-bokrétát, melyet a rendezéséértől kapott. Mikor a hangversenynek vége volt, barátságosan elbucuzott a leánytól és így szólt hozzá:

— Maga igen jó leány. Mikor én ebben a korban voltam, nem tudtam ilyen sokáig nyugodtan ülni.

— Az aradi tanárok szövetsége tegnap tartott gyűlésén örömmel vette tudomásul, hogy a tanárkongresszus végrehajtó bizottságának a tanárság helyzetére vonatkozó felfogása az évvel teljesen egyező és hogy a központ oda fog hatni, hogy a még teljesítetlen kívánások az 1912. évi költségvetésben megoldást nyerjenek. Elhatározta egyúttal, hogy ebben a központ teljes erejével támogatni fogja és a sajtó és a törvényhozás tagjainak informálását folytatja.

— Egy magyar képviselő apróhirdetése. A Neme Freie Presse vasárnapi számában a következő apróhirdetés jelent meg: „Magyar országgyűlési képviselő, vezető politikai kapacitás, ösneimesi család sarja, harminokét éves, evangélikus, szerfelett előkelő megjelenésű, földbirtokos, adósságmentes, nőszülni ehajt. Csakis négymillió korona vagyonnal rendelkező hölgy ajánlatára reflektál. A szives ajánlatokra a hirdető azonnal válaszol. Diskréció — becsületesség!” Ez az apróhirdetés Európaszerte élénk feltűnést keltett s nem lehetetlen, hogy eddig a nagyigényű hosatya már kapott is néhány ajánlatot. Az tény, hogy a fenti adatok nagyon sok fiatal képviselőre ráillenek, csak éppen az „adósságmentes” jelző válthat ki némi bizalmatlanságot.

— A kirakatverseny elhalasztása. Az Aradi Kereskedők Köre törvébe vette, hogy a karácsonyi vásár ideje alatt kirakatversenyt rendez. A versenyre történtek is jelentkezések, a kereskedők többsége azonban oda nyilatkozott, hogy a karácsonyi vásár ideje nem alkalmas a verseny megtartására. A kör ennél fogva a versenyt elhalasztotta s az előreláthatóan január hó folyamán tűzi ki. Az eddigi jelentkezések a későbbi terminusra érvényben maradnak s további jelentkezések január hó 1-ig történhetnek a kör titkári hivatalánál, vagy Domán Sándor, a kirakatverseny rendező bizottsága elnökénél.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban december hó 13 án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be: Született: Haiser György városi tűzoltónak Teréz nevű leánya. Békési Ferenc vasuti fekezőnek Irén nevű leánya. Csatlós László asztalos segéd Zoltán nevű fia. Meghalt: Özv. Sziamet Dávidné 66 éves magánzónó. Madár Géza 46 éves mozdonyvezető neje. Zakár András 63 éves asztalos. Csatlós Zoltán 1 napos fiu.

— Elragadtatással szemléli mindenki Weinberger Ferenc jó hírű ékszerészünk gyönyörű karácsonyi ajándékait. Nagy briliáns-, ékszer és ezüstművek raktára, tulhalmozottság és alkalmi vételek folytán. Mesés olcsó árak. Telefon 489. 4899

— Új táncanfolyam. Tisztelettel értesítem a mélyen tisztelt szülőket és a tánc kedvelő ifjuságot, hogy táncintézetem ezidei második táncanfolyamát f. évi december hó 14 én kezdem, melyre beiratkozásokat minden nap elfogadok az ipartestület dísztermében, a tanórák alatt, vagy lakásomon Bercsényi Miklós utca 18. sz. a. Tanórák kereskedők részére hétfőn és szerdán, iparosok részére kedden és pénteken. Szives pártfogást kér továbbra is mély tisztelettel Deutsch Sándor ekleveles táncintéző. 4807

— Mem titok, hogy a Földes-féle Margitkréme a legmodernebb és leghatásosabb szépitősszer. Vegytiszta és ártalmatlan. Tégelye 1 kor., a gyógytárakban.

— Aradi és vidéki közönség, Tudvalevő, hogy a karácsonyi bevásárlások alkalmával nagy tömegben keresi fel a vidéki közönség Aradot. A jó és megbízható forrásokat igen jól ismerik, mert hisz azok évek hosszú sora óta bírják a közönség bizalmát. Ezen jóbiru üzletek között is első helyet foglal el Fischer Simon nagyruháza Szabadságtér 12. szám alatt. Olyan nagyszabású, fényes és mindenre kiterjedő karácsonyi tárlattal lepi meg ez ideig a közönséget, hogy még soká lesz róla szó, mint utólrhetetlen varázslatos tündérvilágról. A vidéki közönség Fischer Simon tárlatán már most is nagy számban fordul meg.

— Radiumról előadás kísérletekkel A radiumról, ezen új elemről folyó hó 17 én, szombaton délután 5 órakor a városháza közgyűlési termében Scheffler drezdai fizikus előadást fog tartani és ezen ritka elem osodlatos tulajdonságait kísérletekben fogja szemléltetni. Előadó a modern természettudományok népszerűsítésének már kipróbált barcosa, hazájában 6 már évek óta töltes szíveival nagy tetőzés közepette terjeszti azt, hogy az exakt természettudományi kutatás gyümölcsét a közönség mennél szélesebb rétege megismerhesse. Előadó Fekete tábornok meghívására a múlt héten már az aradi katonai kaszinóban tartott előadást, Temesvározt meg már több ízben; a 15 milligramm, ritka nagy mennyiségű radiummal végzett kísérleteit s előadását minden alkalommal nagy tetőzés kísérte. Most Grünzweig tábornagy meghívása folytán Nagyváradon ad elő. Múltó, hogy szombati előadását az aradi közönség is nagy várakozással fogadja. Balépő díjkor., tanulóknak 50 fillér. 4612

— Meghívó. Kotányi János paprika-malom tulajdonos, kávé, tea behozatali cég Aradon József főherceg-utca 8 sz., az Arad Csanádi Takarékpénztári palotájában ujjonnan nyitott üzletében szerdán, folyó hó 14-én és a következő két napon délután 2 órától kezdve este 7 óráig ingyen kávé és tea kostolóra a tisztelt közönséget (a gyerekek kizárva) tisztelettel meghívja.

— Nem okoz gondot, hogy hol vegyük meg szeretetteinknek a karácsonyi és újévi ajándéktárgyaikat, mert mindenki tudja, hogy csakis Hirsch Jenő órás és ékszerésznél (Forray-utca), szerezhethetjük be a legizlésebb tárgyakat mesés olcsó árak mellett. 4456

— Nem frázis, valóság! Drágaköves arany-ékszereket, örökszép karácsonyi ajándéktárgyakat feltűnően mérsékelt árban adok. Készítsek ékszerket művészi kivitelben, lelkiismeretesen, olcsó árban. Waldmann J. ékszerész, Szabadságtér 14. (Fiume-kávéház mellett) 4359

— Mindenki nézze meg, hogy van-e elegendő névjegye és na netalan az fogytán van, ne hagyja annak megrendelését az utolsó percre, amikor már a megrendelések fölhalmozódnak, nem is lehet azokat a rendes időre elkészíteni, hanem rendelje meg az Aradi Nyomdárészvénytársaság nyomdájában, ahol elegáns, divatos és remek kivitelű nyomtatott névjegyek 100 darabonként két koronáért ka hatók. Vidékre 100 darabonként 2 kor. 40 fillér előzetes utalványozása ellenében bérmentve küldjük.

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

— Az átutazók figyelmét tisztelettel felhívjuk arra a körülményre, hogy az Aradi Közlöny vasuti állomásnál nem a csemagszállító részvénytársaság alkalmazottjánál, hanem lapunk külön megbízottjánál kapható az állomás előtti tóron.

A kiváló bór- és lithiumos gyógytörás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, közvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál külön hatásu.

• Természetes vasmentes savanyvíz. •
• Kapható farmáciaüzletekben és gyógyászatiárakban. •

SCHULTES ÁGOST Balnye-Lipóci Saluator-forrás-világát, Budapest, Rudolfsktr. 8.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Itélet. Nem sikerült.

K. M. Néhány napi türelmet kérünk.

Piski. Ajánlatára nem reflektálhatunk.

TARKASÁGOK.

(Az író ágya.) A tegnap elhunyt Liposey Ádám íróról egész sereg adoma maradt fön. Ezek közül való ez a két történet.

Liposey, mint fiatal újságíró, a legvidámabb, a legbohémebb ifjak közé tartozott. Hénapokig megtörtént, hogy nem volt állandó lakása, mert a Szegedi Naplónál élvezett fizetését a hónap első napjaiban elköltötte és ettől fogva a szerkesztőségben aludt. Minthogy akkor még a redakcióbéli kényelmet nem ismerték, kénytelen volt a jókedvű ifjú pósta a szerkesztőségi szoba padlóján aludni, ahol János szolgál részint az esti, részint a reggeli lapokból vetett neki ágyat.

Egy alkalommal Liposey meglátogatta valamelyik távoli nagybátyja, akinek természetesen megmutogatta a város éjjeli nevezetességeit is. Mielőtt a nagybácsi elutazott, azt mondta:

— Szeretném már látni azt a szerkesztőséget, ahol te dolgozol.

A szolgálatkész unoka öcs el is vezette a nagybácsit a Szegedi Napló szerkesztőségébe, ahol nem kis büszkeséggel és a fiatal újságíróktól megszokott nagy tulzással mondogatta:

— Látna bácsi, ez az a hely, ahonnet mi az egész Alföld ügyeit irányítjuk. Ez nevezetes hely. Tessék mindent jól megnézni.

— Szép, szép — mondta a bácsi és kifelé indult. — Most már nyugodtan hazautazom, hogy ezt is láttam. Este utazom fin, legalább ma éjszaka te is korán lefekhetsz, mert a lümpolásunk véget ért.

— Bizony — szólt Liposey — korán le is fogok feküdni.

És a szerkesztőség öreg szolgálójának, Jánosnak odakiáltott:

— János, ma korán vesse meg az ágyamat, mert nemokára hazajövök.

— Itt van a lakásod? — kérdezte a nagybácsi.

— Igen, az udvarban van két szobás lakásom, — mondta hanyag áléldkelőséggel Liposey. — Aztán ismét odakiáltott a minden hájjal megkent Jánosnak:

— El ne felejtse az ágyamat megvetni.

János ugylátszik megharagudott a nagyzóld Liposeyre, mert nyomatékosan ezt felelte:

— A reggeli, vagy az esti lapokból parancsolja-e az ágyat a nagyságos ur?

Liposey Ádám mesélte a Házban néhány héttel ezelőtt:

Aki nem volt még képviselő, el se képzelheti, hogy mi minden bajukra keresnek a választók a képviselőjüknek medecinát.

Például hozzám feljött egy gazdag választóm és elpanaszolta:

— Nagyságos ur, a sógoromnak patikája van Miskoleon.

Megkönnyebbülten sóhajtottam föl. Hál' Istennek, csak hogy megvan már a patikája. Legalább azt nem kell nekem megszereznem.

— Elég jól is ment eddig a patikája, de most egy kis baj támadt. Tudnillik a miskolci vasutasok összebeszéltek, hogy a másik patikában veszik az orvosságot ezután. Ez pedig nagy baj.

Ingerülten vágtam közbe:

— Hát ha összebeszéltek, összebeszéltek! Tán csak nem kívánja, hogy én széjjel beszéljem őket?

— Oh, tudom én, hogy mit tehet a nagyságos ur, mit nem. Azt például megtehetné a nagyságos ur, hogy a miniszterrel kiadatna egy rendeletet a miskolci vasutasokhoz, miszerint ezután az én sógoromnál is vegyenek medecinát.

Es bis nagyon súlyos kérelem volt, de aki kérte, az is súlyos voks volt ám nagyon a kerületben. Nem lett volna ajánlatos megtagadni a kérelmét. Addig jártam hát a miniszterre, míg kiforszíroztam a farsz rendeletet.

Néhány hét múlva újból följött a választóm és én diadalmasan kérdeztem:

— No, ugy-e, rendben van a dolog?

A választóm fanyarul válaszolta:

— Éppen azért jöttem föl. Látszólag rendben van a dolog, de még sincs rendben! Tudniillik hiába ment le a rendelet, hogy az én sógoromnál is vegyék az orvoságot, — a vasutasok mégse veszik.

— Az lehetetlen. A vasutasok nem dacolnak a miniszteri rendeletekkel!

— Pedig ugy van! Már három hete, hogy lement a rendelet és azóta egyetlenegy vasutas se lett — beteg!

Itt aztán kijöttem a béketüresből és kijelenttem, hogy ez már az öreg Jehova dolga, ott pedig több befolyása van neki, mint nekem.

Schicht-zappan

megtakarít pénzt, időt, munkát, kíméli a fehérneműt, a kezet és megóvja az egészséget.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, dec. 13.

A vetések állásáról megjelenő hivatalos jelentés szerint a korai buza és rozs, ugyszintén az őszi árpa kilátások kedvezőbbek, mint voltak, a késői és pótvetések nagyobb részben jól csirásnak és szépen kelnek:

A gabonaüzlet irányzata csendes, változatlan.

A mai piacon elkelt:

300 mm. buza	10.20—10.30
500 mm. tengeri	4.50—4.60
Zab	7.40
Árpa	7.00
Ros	6.80

Az árak ötven kilogramonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, december 13

Amerika ¼-el olcsóbb. Kínaiat korlátozt, vételkedv tartózkodó, 7 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilogramonként számítva:

Dél	2 órai
szélet	szélet

Buza 1911. áprilisra 11.07—11.08	10.99—11.00
Buza 1911. májusra 11.00—11.01	10.91—10.92
Buza 1911. októberre 10.78—10.79	10.76—10.77
Ros 1911. áprilisra 7.82—7.83	7.79—7.80
Ros 1911. októberre 7.77—7.78	7.76—7.77
Tengeri 1911. májusra 5.64—5.65	5.64—5.65
Zab 1911. áprilisra 8.39—8.40	8.35—8.36

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Dec. 13. —

Magyar aranyjárdék 4%	111.40
Magyar koronajárdék 4%	91.95
Magyar koronajárdék 3½%	81.—
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.40
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyerevényorsógy kölcsön	227.—
Tiszasszab. és szegedi sorajegy kölcsön	160.—
Osztrák járdék papírban	93.50
Osztrák járdék esztben	97.25
Osztrák járdék aranyban	146.60

Osztrák koronajárdék 4%	93.40
1860. évi osztrák Allamsorajegy	172.—
Osztrák-magyar bankrészvény	18.80
Magyar hitelbank-részvény	865.75
Osztrák hitelintézeti részvény	669.50
Osztr.-magy.-Allamvasuti részvény	748.50
30 frankos arany (Napoleonador)	19.64
Német birodalmi márka	117.57½
London vista	240.20
Páris vista	95.07½
30 márkás arany	23.50

Budapest-kőhányal sertiékereskedelem

— Dec. 13. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 600 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 330 kilogrammon felül súlyban 153—154 fillérig; fiatal közép páronként 261—262 kilogrammig terjedő súlyban 158—162 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 162—164 fillérig.

Sertiéletszám: dec. hó 9. napján volt készlet 17899 darab, dec. 10. napján felhajtástól 343 darab, dec. 10. napján elszállítottól 619 darab, dec. 12. napjára maradt készletben: 17623 darab. A hízott sertié felület irányzata kellemes.

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

1911. január 1. Az Aradi Könyvnyomdászok Szakegyesülete és az Aradi Gutenberg-dal-kör a Fehér Kereszt nagytermében hangversenyyel egybekötött táncestélyt rendez.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1910. évi december hó 14-én:

C) bérlet.

C) bérlet.

Luxemburg grófja.

Operette 3 felvonásban. Írták: A. M. Wilner és Róbert Bodanszky. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Reneé	Beregi S.	Mencsikoff	Herold R.
Basilovics	Heltai Jenő.	Pavlovics	Vihari Béla.
Kokozov Stára	Benkőné.	Pélegrin	Mazor F.
Brissard	Vass Jenő.	Saville	Szabó Lajos.
Didier Angella	Wlassák V.	Boulianger	Szabó L.
Vermont	Dióssy Nusi.	Lavigne	Polgár Béla.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1910. dec. 14-én, szerda:

(Báró Simonyi-uzon I. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Mentő angyal. Slager humoreszk. — 2. A szegfő. Dráma. — 3. Apache szövetség. Humoros. — 4. Cartagó romjai. Pathé remeke. Látványos. — 5. A villámpincér. Artista kép. — 6. Az Adria partján. Látványos. — 7. A fekete kéz. Szenzációs dráma. — 8. Csak csendesen. Bohózat. — 9. Garibaldi. Történelmi dráma.

Az előadások tartama 1 és fél óra.

Előadások d. u. 6 órától kezdve.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Műsor: Ma, szerda 1910. december 14-én

1. Osztriga halászat. Természet' utáni felvétel. — 2. Vuksi ur almind akar. Humoros. — 3. Mozgófénykép új-ság. Aktuális események mozgófénykép felvételekben. — 4. Paelik equilibristák. A világ legjobb tornászai. — 5. Maxi menyasszonyt keres. Kacagató. — 6. Nelly farmja. Életkép. — 7. Két macacs boxoló. Komikus. — 8. Franciska de Rimáni. Sajnmai: Előadják a milánói Scala színház tagjai.

Az előadások d. u. fél 6 órakor kezdődnek.

Helyérek: I-es rendű páholy 5 kor., II-es rendű páholy 4 kor. Páholyülés 1 kor. Zártérek 1 kor. I-es hely 30 fill., II-ik hely 20 fill., III-ik hely 10 fill., IV-ik hely 20 fillér.

Csütörtökön és pénteken este fél 9 órakor az

Orosz-Japán háború

az Urania budapesti tudományos színház legkiválóbb darabja, amely 170 színes vetített képből és tizenöt mozgófényképből áll. A darabot Beregi Sándor az aradi Nemzeti Színház tagja írta és fel.

A hölgyek kéremnek a nézőtérben helyet foglalni megjelölni.

Az előadásokon határozottan játszik.

Reklám. — Budapest.

Kávé és tea

Kivonat KOTÁNYI JÁNOS árjegyzékéből:

Nyers kávé:

Jamaika ½ kg.	K 1:35
Portorico ½ kg.	K 1:50
Cuba ½ kg.	K 1:60
Arany java ½ kg.	K 1:60

Pörkölt kávé:

Saját villanyerőre berendezett gőzkávépörköltéből	
Jó minőségű ½ kg.	K. 1:60
Finom minőségű ½ kg.	K. 1:80
Legfinomabb keverék (Cuba, Arany, Menádó, Mocca) ½ kg.	K. 2:20

Tea:

Törmelék-tea ½ kg.	K. 2:50
Congó-tea ½ kg.	K. 3:—
Családi keverék ½ kg.	K. 5:—
Legfinomabb Király-tea ½ kg.	K. 6:—
Ceylon-tea a legerősebb zamatú ½ kg.	K. 6:—
Kitűnő teaszemény-keverék ½ kg.	K. 0:75

Rum:

1 liter családi tearum	K. 1:70
1 liter finom braziliai rum	K. 2:20
1 üveg 7/10 liter finom jamaicai rum	K. 3:30

Vidéki megrendelések utánvétellel frankó pontosan eszközölteknek.

Kotányi János

kávé- és tea-nagykereskedő.

[Szeged, Budapest Bécs, Berlin, Abbázia,

ARAD,

József főherceg út 3. sz., az „Arad Csa-nádi Gazdasági Takarékpénztár” épületében.

ELŐPATAKI GYÖGYVIL

páratlan gyógyszer gyomor-, vese-, lép- máj és epe-betegségeknél.

Araden képviselő és nagybaní rak-tár: Kardos Miklós, telefon 647. Kapható Daimel Lajos, telefon 98. Dürr Kocsárd: telefon 130. Éles Ármin, telefon 44. Färber Lajos és Testvére. telefon 811. Nagy Farkas, telefon 268. Erenfeld Ignác stb. cégeknel és minden jobb vendéglobben és kávéházban.

Karácsonyi cipőoccasio

az elző idényről visszamaradt

cipőárúk

leszállított árakban kaphatók.

Lányi Marcell,

cipőraktárban

4894

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

Kérje csak a valódi

Kaiser Borax

Kiváló tolett szer.

2004

széleskörű családi használatban.

A bőrt puhává, fehérre és egyben ellenállékonosb teszi a kellemetlen időjárás ellen. Csakis a valódi Kaiser Borax-Szappan 20 fill. Tolszappan 40 fill.

GOTTLIEB VOITH Wien III/1

Kapható: Vojtek és Weiss, Färber Testvérek, Dürr Kocsárd és Schäffer Benjáminnál.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Uralm!**

Ki akar egy tüzes uriaszony tűzoltója lenni. „Tüzes“ jelige alatt a kiadóba. 4579

Szürke ruhás urinő.

kit vasárnap és hétfő este Lázár Vilmos utcálg szürke kabátos fiatal ember kísért kéri, hogy ismeretség lehetséges-e. Választ kérek a kiadóba „Szépfü“ jeligére. 4598

Különbejárato

butorozott szobát keresek a főtéren közelében. Cim a kiadóhivatalban. 4575

Rum,

konyak, bor és egyéb üveg vignettkapok kaphatók Ingusz I. és Fia könyv és papírkereskedésében Arad, Andrásy-tér 16. 671

Karácsonyra!

Legszébb karácsonyi díszek, kiváló ifjúsági iratok, képeskönyvek, díszművek, emlékkönyvek, társasjátékok, dúsz választéka. Olcsó árak, alkalmi vételek. Minden könyv- és zeneműajándék raktáron. Divatos litografált, nyomtatott és dombornyomású névjegyek gyors elkészítése. Kerpel Izsó könyv- és papírkereskedése, Aradon. 4071

Knežich Károly-utca

11. számú ház szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 4420

Ha cigarettázik

használgon Progress szivarkahüvelyt, 100 drb. 20 fill. 1000 drb. K. 240. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Keresek

Neues Wiener Journal-t Subabonementre. Cimeket a kiadóba kérek.

Eladó ház.

Fajsze-utca 1b. számú földszintes esinos ház szép szőlős kerttel eladó. 4587

Teljesen megbízható

üzemképességgel bíró motorhajtású fa-fűrészelő gép, igen keveset használt teljesen felszerelve, 1750 koronáért szabad kézből eladó Sarlot F. Szél-utca 1 sz. 4600

Fodrászné

ajánkozik házakhoz és alkalmi fejeket is elvállalok. Édelspacher-utca 27. sz. ajtó 9. sz. 4598

Krausz Paulin

színházépületi kirakatában megtekinthetők a remekirodalom gyöngyei teljesen ujjonon félárban. Imakönyvek. Fadszáművek festésére, égetésre fazzómunkára legújabb festőmunkák remek közvet színezett mesterművek reprodukciói mesés és képes könyvek. Karácsonyfűszerek 6 fillértől feljebb. Csodagyertyák stb. stb. 511

Ki venne nőül 18 éves árvát 400000 kor. vagyonnal? Csak komoly szándéku urak, ha vagyontalanok is, kiknél gyors nősülés akadályba nem ütközik, írjanak e címre: L. Schlesinger Berlin 18. 4834

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelenyék készítése rövid idő alatt a legfinomabb hozzávalókkal, elsőrendű kivitelben készülnek. 4091

Uri leányok

fehérnemű varráshoz és himzéshez oktatásra fölvetetnek.

Eladó Temesmegyében

420, illetve 800 hold, 1600 □-öli területnyi föld, gazdasági felszereléssel és 2 malommal, kőbányával vagy anélkül s ezenkívül még 3 nagyobb

birtok eladó,

holdja 250 koronától 1000 koronáig. Vételhez igen kevés készpénz szükséges. Bővebbet

Wolfner Lászlónál

Boros-Beni-tér 1. sz. 4580

Tanulólanysok nyomdánkban telvéttetnek.

Olcsó karácsonyi és ujévi ajándékok bevásárlási forrása!

Csak azt érdekelheti, aki önmagát szereti, hogy olcsó arany, ezüst és doublé ékszereket, valamint pontosan járó zseb és fali órákat

Gáspár Jenő

órák és ékszerésznél Arad, Asztalos Sándor-utca 10. sz. alatt, a Ring-féle gyógyszerházzal szemben lehet beszerezni.

Antik órák javítására különös gond fordítatik. 4608

Gábor András és Társa

Telefon 790. sz. Telefon 790. sz.

Értesíti a tisztelt közönséget, hogy szén szükségletét a Lovardautcai raktárból szerezzék be, hol is a legjutányosabb árban aradi légszeszgyári kokszt vehet.

1 métermázsas elsőrendű légszeszgyári kokszt, házhoz szállítva 4 koronára 30 fillér. — Nagyobb vételnél engedményt teszünk. 4104

Ügyes kárpitos

olcsón ajánkozik házakhoz dolgozni úgy helyben, mint vidékre.

Vidékre árfelemelés nélkül.

Stáhl M.

Bercsényi Miklós-utca 32. 8435

ÚJ ÉKSZER ÉS ÓRA ÜZLET.**FELLNER SAMU**

ékszerész és órák a Központi Szálloda mellett

Arad, Andrásy-tér 20. szám.

A legolcsóbb árak mellett ajánlja dús gazdagon felszerelt raktárát

drágakövek, arany, ezüst, prima china ezüstárak és óra különlegességekben.

Legelőnyösebb beszerzési forrása a karácsonyi és ujévi ajándékoknak.

Minden e szakmába vágó javítások saját műhelyemben legpontosabban eszközöltetnek. 4135

Akar Ön Pénzt

megtakarítani?

Akar Ön jó árut is olcsón venni?

úgy keresse fel

KORÁNYI

cipő-, kalap- és uri divatáruházát,

mert szép és jó árut csak ott vehet a legolcsóbban. — Saját érdekében győződjék meg! és vigyázzon a cégre!

Korányi Jenő Szabadság-tér 3. (a volt Winternitz-féle helyiség.)

● **Leszállított árak.** ●

Erős munkás cipő, kézimunka frt. 2.60 feljebb.
Férfi Box Bergsteiger frt. 3.75 feljebb.
Amerikai cipő box vagy chewro frt. 6.50 feljebb.

Női fűzős cipő frt. 2.70 feljebb.
Box fűzős frt. 3.50 feljebb.
Fiu-, gyermek- és leánycipők már 80 krajcártól és feljebb.

Báli cipőkben órlási választék!

Férfi-, női-, gyermek-, leány- és flu cipők minden kivitelben és minden árban kaphatók! oooo

Legújabb divatu kalapok, nyakkendők és fehérneműekben

állandóan nagy raktár.

FISCHER nagyáruháza Szabadság-tér 12. sz. alatt.

Fgyrésze a szenzációs olcsó árjegyzéknek.

Baba kocsi 3 kerekű
1.25 1.50 3.50 frt.

Baba kocsi
1.50, 2.-, 2.50, 3.50 frt.

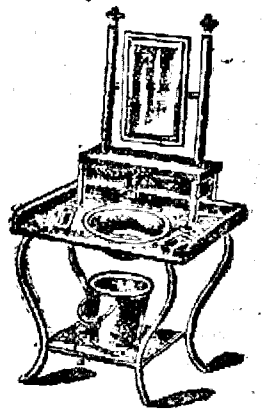
Francia babák
35, 50, 75 és 95 kr.

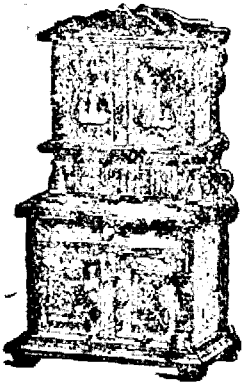
Francia baba valódi hajjal
75, 150, 2.50, 10 frtig.

Nagy francia babák
frt. 50, 1.75, 2.50, 4.50, 10 frtig

Mosdó
50, 75, 95, kr. 1.50 frt.

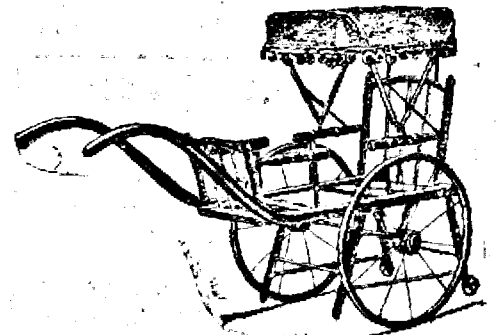
Kr. denc fából
50 és 75 kr.

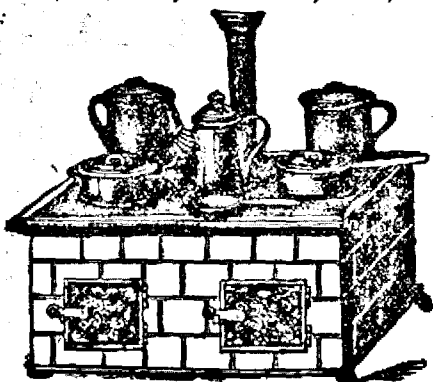
Berendezett baba koffer
50, 75, 1.25, 1.75, 2.50, 3.50, frt

Finom Pleifer-féle öltözött francia babák nagy választékban
50, 65, 75, 95 kr.

Baba sportkocsik, kék fehér, rózsaszín lagirozott 1.50, 2.50, 3.50. frt.

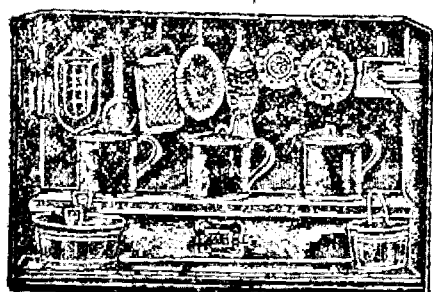
Kályha, bádogból
39, 50, 75, 95 kr. 1.25 frt

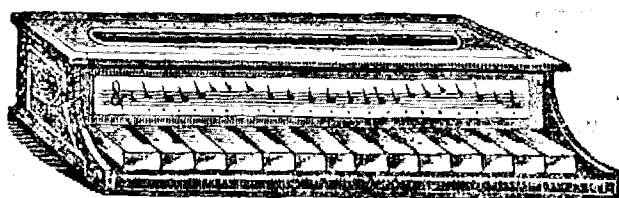
Csinosan öltözött francia babák 29, 39, 42 és 50 kr.

Elszakíthatatlan képeskönyv
39, 45, 65, 75 kr.

Berendezett konyha bádogból
50, 75, 95 kr. 1.25 frt.

Zongora 39, 50, 75, 95 kr.

Berendezett baba szekrény
1.75, 2.75 frt.